

SOSYAL BELEDİYECİLİK FAALİYETLERİ: ZONGULDAK BELEDİYESİ İÇİN BİR ANALİZ

Kubilay İŞGÖR

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Maliye Anabilim Dalı Tezli Yüksek
Lisans Öğrencisi, kubilay9@hotmail.com.tr

Sevil GEMRİK

Doktor Öğretim Üyesi, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi,
Maliye Bölümü, sevilgemrik@beun.edu.tr

SOSYAL BELEDİYESİLİK FAALİYETLERİ: ZONGULDAK BELEDİYESİ İÇİN BİR ANALİZ

ÖZET

21. yüzyılda pek çok gelişmiş ve gelişmekte olan ülkede sosyal belediyecilik anlayışıyla yerel yönetimler sosyal politikada etkin rol almaktadır. Sosyal belediyecilik anlayışı yerel ekonomi, yerel siyaset, refahın sağlanması, yerel kalkınma, çevre vb. gibi birçok konuda önemli bir yere sahiptir. Sosyal belediyecilik halkın sosyal sorunlarına çözüm bulmayı, halkın kültürel ve sosyal hayatına katkı sağlamayı ve halkın refahının arttırmayı amaçlamaktadır.

Bu çalışmanın amacı, Zonguldak Belediyesi tarafından uygulanan sosyal belediyecilik faaliyetleri ve bu faaliyetlerden yararlananların değerlendirmelerini analiz etmektir. Çalışmada veri toplama yöntemi olarak anket yöntemi kullanılmış ve toplanan veriler IBM SPSS Statistics 22 programıyla analiz edilmiştir. Çalışmada sosyal belediyecilik faaliyetlerine yönelik vatandaş değerlendirmelerini belirlemek için frekans dağılımı ve sosyal yardım ve hizmetlerden yararlanan katılımcıların hane gelir durumunu belirlemek için ise çapraz tablo analizi yapılmıştır. Yapılan analizler sonucunda, Zonguldak Belediyesi'nin yaptığı faaliyetlerde başarılı olduğu görülmektedir. Bunun yanı sıra hane gelir durumu 2001-3000 TL arasında olan katılımcıların sosyal yardım ve hizmetlerden daha fazla yararlandığı sonucu elde edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Refah Devleti, Sosyal Belediyecilik, Sosyal Politika, Zonguldak Belediyesi.

SOCIAL MUNICIPALITY ACTIVITIES: AN ANALYSIS FOR THE MUNICIPALITY OF ZONGULDAK

ABSTRACT

In the 21st century, in many developed and developing countries in the world, local governments play an active role in social policy with the mentality of the social municipality. Social municipality has an important place in the local economy, local politics, environment, local development, environment, etc. Social municipality is aimed at finding solutions to the social problems of the people, contributing to the cultural and social life of the people and increasing the welfare of the people.

The purpose of this study is to analyze the social municipal activities implemented by the Zonguldak Municipality and the evaluations of those who benefit from these activities. In the study, survey method was used as a data collection method and the collected data were analyzed with the IBM SPSS Statistics 22 program. In this study, frequency distribution is used to determine the participants' evaluation of social municipal activities and crosstab analysis is used to determine the household income status of participants who benefit from social assistance and services. As a result of the analyses, Zonguldak Municipality is seen to be successful. Also, it has been concluded that participants who are in the income status between 2001-3000 Turkish Liras benefit more from social assistance and services.

Key Words: Social Welfare State, Social Municipal, Social Policy, Municipality of Zonguldak.

1.GİRİŞ

Sanayi Devrimi ile temelleri atılmaya başlanan sosyal refah devleti anlayışı 1970’li yılların ortalarına kadar vatandaşların refahını arttırmada etkin bir rol üstlenmiştir. Sosyal refah devletleri, kamu harcamaları yaparak vatandaşları; hastalık, işsizlik, sakatlık, çalışma koşulları, iş kazaları vb. birçok konuda korumuştur. Bu harcamaların zamanla artması bütçelerin açık vermesine ve devletlerin ekonomik olarak krize girmesine sebep olmuştur.

1970’li yılların ortalarından itibaren sosyal refah devletlerinde ekonomik krizler ile birlikte işsizlik, enflasyon, büyüme oranlarının düşmesi gibi önemli sorunlar da ortaya çıkmıştır. Bu süreçte devletlerin, kamu hizmetlerinin sunumundaki rol ve işlevlerinde önemli değişimler meydana gelmiştir. Bu dönemde sosyal refah devletleri kamu politikalarının bazı alanlarından çekilmek zorunda kalmış ve bu alanlardaki görev ve yetkilerini yerel yönetimlere bırakarak yerelleşme eğilimi içerisine girmiştir.

Bir yerel yönetim birimi olan belediyeler de toplumun karşılaştığı sorunların yaratacağı olumsuz etkileri gidermek amacıyla sosyal refah devletlerinin çekilmek zorunda kaldığı sosyal politikaların uygulayıcısı konumuna gelmiştir. Böylelikle belediyeler, sadece alt yapı çalışmaları gibi klasik beledi işlevlerinin ötesinde, toplumda meydana gelen sosyal sorunların çözümüne yönelik sorumluluklar da üstlenmiştir. Yani belediyeler bir nevi sosyal refah devletinin yereldeki yansıması (görünümü) haline dönüşmüştür.

Belediyeler halka en yakın yerel yönetim birimleri olarak halkın yerel nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak ve halkın refahını arttırmak amacıyla birçok faaliyetlerde bulunmaktadır. Belediyeler yapmış oldukları faaliyetlerde “sosyal belediyecilik” anlayışını benimsemişlerdir. Belediyeler sosyal belediyecilik anlayışı kapsamında; sosyal yardımlar, toplumun dezavantajlı gruplarına (yaşlılara, çocuklar ve gençlere, kadınlara, engellilere) yönelik hizmetler, kültür, sanat ve eğlence faaliyetleri, eğitim, sağlık ve spor hizmetleri gibi birçok faaliyette bulunmaktadır. Bunların yanı sıra yerel ekonomiye ve kalkınmaya yönelik faaliyetler, çevre, temizlik, ulaşım, aydınlatma, tavsiye, bilgi ve danışmanlık hizmetleri, afetzedelere yönelik hizmetler, suçun önlenmesi ve toplum güvenliğine ilişkin hizmetler gibi hizmetlerde belediyelerin sorumluluğundadır.

Sosyal belediyecilik, sosyal refah devletinin yereldeki yansıması olarak görülmektedir. Bundan dolayı çalışmanın birinci bölümünde sosyal refah devleti kavramına değinilmiştir. Çalışmanın ikinci bölümünde sosyal belediyeciliğin tanımı ve kapsamı, sosyal belediyeciliğin işlevleri ve sosyal belediyecilik uygulamaları ele alınmıştır. Çalışmanın üçüncü bölümünde ise Zonguldak Belediyesi’nin sosyal belediyecilik uygulamaları ve bu uygulamalardan yararlanan vatandaşların değerlendirmeleri yer almaktadır. Bunun yanı sıra çalışmanın üçüncü bölümünde, katılımcıların hane gelirleri ile belediyenin sosyal yardım ve hizmetlerinden yararlanma arasındaki ilişkiye değinilmiştir.

Çalışmada katılımcıların değerlendirmeleri ile Zonguldak Belediyesi’nin sosyal belediyecilik uygulamaları konusundaki başarı derecesinin ölçülmesi amaçlanmaktadır. Yine bu çalışma ile sosyal belediyecilik konusunda yapılacak olan diğer çalışmalara katkı sağlanması hedeflenmektedir.

2. SOSYAL REFAH DEVLETİ KAVRAMI

“Refah devleti” terimi ilk kez 1941 yılında William Temple’ın yazmış olduğu “Citizen and Churchman” kitabında yer almıştır (Titmuss, 1963:2). Bazı yazarlar ise refah devleti terimini ilk kez Alfred Zimmern’in 1934 yılında kullandığını fakat Temple’ın kitabı ile popüler olduğunu öne sürmektedir. 1942 yılında yayınlanan Beveridge Raporu ise refah devleti teriminin literatürde yaygınlaşmasına neden olmuştur (Özdemir, 2007:16).

Sosyal refah devleti birçok yazar tarafından farklı şekillerde tanımlanmıştır. Kimi yazarlar sosyal refah devletinin amaçlarından veya genel özelliklerinden; kimi yazarlar ise sosyal refah devletinde olması gereken özelliklerden; kimi yazarlar da “refah” kavramından hareket ederek bu terimi açıklamaya çalışmışlardır (Gümüş, 2009:149).

Sosyal refah devletinin amaçları veya genel özellikleri esas alınarak yapılan tanıma göre sosyal refah devleti; sosyal refah uygulamaları ve çok geniş kamu hizmetleri ile toplum içerisindeki zayıf (güçsüz) kesimlerin insan onuruna yaraşır bir hayat standardına ulaşmasını amaçlayan devlettir (Bulut, 2003:173).

Sosyal refah devletinde olması gereken özelliklerden hareket ederek bu kavramı tanımlayan yazarlardan Briggs'in tanımlaması literatürde en çok kabul gören tanımdır (Topak, 2012:55). Briggs (1961), sosyal refah devletini; bireylere asgari bir gelir garantisi veren, onları belirli sosyal durumlardan (örneğin, işsizlik hastalık, yaşlılık vb.) koruyan ve sınıf ve statü ayrımı yapılmaksızın bütün vatandaşlara en iyi sosyal hizmeti verebilen devlet olarak tanımlamıştır.

Son olarak ise “refah” kavramından hareket eden yazarlar ise sosyal refah devletini tanımlarken sosyal harcamaların gayri safi yurtiçi hâsılaya oranını ele almışlardır (Starke, 2006:112). Pierson (1998), sosyal harcamaların GSYİH'ye oranının %3 veya %5 olması durumunda, bir devletin sosyal refah devleti olarak nitelendirileceğini ifade etmiştir.

Sosyal refah devletinin tarih gelişimi ile ilgili literatürde farklı sınıflandırmalar yapılmış olsa dahi sosyal refah devletinin temellerinin sanayi devrimi sonrası dönemde atıldığı görüşü hâkimdir. Sosyal devletinin temelini atılmadığı sanayi devrimi öncesi dönemde (1880 öncesi) sosyal refah hizmetleri devlet tarafından değil dini veya gönüllü kurumlar, hayırsever aileler, yardımlaşma sandıkları ve mesleki birlikleri tarafından yapılmıştır (Özdemir, 2007:178).

Devletin, toplum içerisindeki zayıf kesimi koruyucu ilk önlemleri ise I.Elizabeth tarafından 1576 yılında uygulamaya konulan “Yoksulluk Yasası” ile olmuştur (Kaufmann, 2013:40). Yerel ölçekte olan “Yoksulluk Yasası” ile kiliseler kendi yetki alanları içerisindeki işsizlere iş bulmak, bedensel engellilerin ve yaşlıların bakımını yapmak, yoksul evi işletmek, öksüz ve bakıma muhtaç çocukların çıraklık eğitimini üstlenmek ve cenazelerini kaldırmakla yükümlüydü (Güngör ve Özügür, 1997:3-4). Yani devlet, sosyal refahı sağlamaya yönelik görev ve yetkileri yerel birimlere bırakıp geri planda kalmaktaydı.

Sanayi devrimi ile birlikte ise işletmelerin mekanik üretime geçmesi insan emeğini basit hale getirmiş emeğinin ücretlerinde de düşüş olmuştur. Bunun yanı sıra işverenler işçi sınıfını ağır şartlarda çalışmaya mecbur bırakmıştır. Bu şartlar altında işçi sınıfı sefalet içerisinde ve ağır şartlarda çalışarak hayatlarını devam ettirmeye çalışmıştır (İzveren, 1975:36). Giderek artan bu duruma tepki vermeye başlayan işçi sınıfının en büyük ayaklanması ise 1848 İşçi Devrimi ile olmuştur. Bu devrim neticesinde devlet sosyal ve ekonomik hayata müdahale konusunda geri planda kalmamaya başlamış ve önemli görevler yüklenmiştir (Gümü, 2010:119). Bu bağlamda, Almanya’da, Bismarck tarafından getirilen kazalara, hastalıklara, yaşlılığa ve sakatlıklara karşı zorunlu sigorta yapılmasına dair sosyal güvenlik reformları ile sosyal refah devletinin temellerini atmıştır (Özdemir, 2007:182).

II. Dünya Savaşı sonrası döneme gelindiğinde ise devletler anayasalarında birçok sosyal hak ve özgürlüklere yer vermiştir. Bunlar; sosyal güvenlik hakkı, iş (çalışma) hakkı, asgari ücret, eşit ücret hakkı, toplanma ve dernek kurma hakkı, ücretli izin hakkı, normal çalışma süreleri hakkı, ailenin korunması, kadın ve çocukların korunması, grev hakkı gibi hak ve özgürlüklerdir (Talas, 1956:286-301).

Bu dönemde sosyal refah devleti “altın çağ”ını yaşamış, kamu harcamaları artmıştır. Bu dönemde sosyal refah programlarında, sosyal güvenlik ve koruma sağlanması konusunda refah devletlerinin başarılı olduğu belirtilmiştir. Yapılan harcamaların meydana getirdiği artan maliyetler ise çok fazla sorgulanmamıştır. 1970’lerin ortalarında özellikle petrol krizleri (1974 ve 1979) ile birlikte ise sosyal refah devletlerinde ciddi sorunlar ortaya çıkmış, devletlerin bütçe açığı ve borçlanmalarında artış meydana gelmiştir (Aktan ve Özkıvrak, 2008: 76-77).

Sosyal refah devletinin kriz içine girmesi ve 1970’li yılların ortalarından itibaren gelişen teknolojik gelişmelerle birlikte dünyada küreselleşme sürecinin başlaması ile dünya ülkelerinde yerelleşme anlayışı da artmaya başlamıştır. Bunun neticesinde ise belediyelere verilen önem artmıştır. Belediyelerin öneminin artması yerel özellikteki hizmetlerin daha verimli ve etkin sunulmasını sağlamıştır (Sivrekli Demircan, 2008: 116). Böylelikle sosyal belediyeciliğin de önemi artmıştır. Sosyal Belediyecilik sosyal refah devletinin yereldeki “yansıması”, “görünümü” veya “yardımcısı” olarak nitelendirilebilir.

3. SOSYAL DEVLETİN YERELDEKİ GÖRÜNÜMÜ: SOSYAL BELEDİYECİLİK

Çalışmanın bu bölümünde sosyal belediyeciliğin tanımına, sosyal belediyeciliğin işlevlerine ve Türkiye’de sosyal belediyecilik kapsamında yapılan faaliyetlere yer verilmiştir.

3.1. Sosyal Belediyeciliğin Tanımı ve Kapsamı

Sosyal belediyeciliğin temelleri Sanayi Devrimi’nden sonra gelişen “sosyal refah devlet” anlayışına dayanmaktadır. Özellikle sosyal demokrat partilerin yönetimin başında olduğu ülkelerde veya yerel yönetimlerde sosyal belediyecilik anlayışının daha fazla önemsendiği görülmektedir. Örneğin Fransa’da Saint-Nazaire belediyesi kendisini “sosyal belediye” olarak tanımlamaktadır (Beki, 2008: 32).

Ulusal literatürde sosyal belediyecilik kavramı yerine “toplumcu belediyecilik”, “toplumsal belediyecilik”, “yerel sosyal politikalar”, “yerel sosyal hizmetler”, “yerel yönetimler ve sosyal politika”, “yerel yönetimler ve sosyal hizmetler” kavramlarının da kullanıldığı görülmektedir (Selek Öz, 2010: 27).

Sosyal belediyecilik, sosyal devletin vatandaşlara sunmakla görevli olduğu sosyal politikalara belediyelerin dâhil olduğu yerel düzeyde sosyal yardım ve sosyal hizmet çalışmalarını sağlama olarak ifade edilebilir (Şataf ve Mermer, 2017: 15).

Sosyal belediyecilik anlayışında belediyeler, altyapı çalışmaları gibi alışlagelmiş fonksiyonlarının yanı sıra sosyal sorunların çözümünde de sorumluluk almaya başlamışlardır (Selek Öz ve Yıldırım, 2009: 457). Belediyeler sosyal belediyecilik anlayışı kapsamında; eğitim, sağlık, konut, şehirleşme, kültür, turizm, yardıma muhtaç bireylere yardım, sosyal yardımlaşma ve dayanışma gibi yardım ve hizmetlerden sorumlu olmaya başlamışlardır (Efe, 2008: 5).

Literatürde sosyal belediyecilik ile ilgili en sık kullanılan tanımın Yalçın Akdoğan’a ait olduğu görülmektedir. Akdoğan sosyal belediyeciliğin tanımını kapsamlı olarak şu şekilde yapmıştır (Akdoğan, 2002: 35);

“Sosyal belediyecilik, yerel yönetime sosyal alanlarda planlama ve düzenleme işlevi yükleyen, bu çerçevede kamu harcamalarını konut, sağlık, eğitim ve çevrenin korunması alanlarını kapsayacak şekilde sosyal amaca kanalize eden; işsiz ve kimsesizlere yardım yapılması, sosyal dayanışma ve entegrasyonun tesis edilmesi ile sosyo-kültürel faaliyet ve çalışmaların gerçekleştirilebilmesi için gerekli olan altyapı yatırımlarının yapılması için bilinçli politikalar üretmesini öngören; bireyler ve toplumsal kesimler arasında zayıflayan sosyal güvenlik ve adalet mevhumunu güçlendirmeye yönelik olarak yerel yönetimlere sosyalleştirme ve sosyal kontrol işlevleri yükleyen bir modeldir”.

Can (2006), sosyal belediyeciliği “yerel nitelikteki kamu harcamalarını kimsesiz, engelli, yaşlı vd. sosyal güçsüzlerin korunmasını, maddi yönden yardım edilmesine yönlendiren ayrıca yerel düzeyde eğitim ve sağlık imkânlarının iyileştirilmesine katkıda bulunan, sosyal adaletin sağlanmasına yardımcı olan ve sosyal sermayenin gelişmesine yönelik çalışmalara önem veren bir model” olarak tanımlamıştır.

Öksüz (2007), sosyal belediyeciliği “yerel yönetime, coğrafi sınırlarında yaşayan vatandaşlara, sosyal alanda planlama ve düzenleme yetkisi veren, kamu harcamalarını sosyal yardımları gerçekleştirmek üzere yönlendiren, sosyo-kültürel alanlarda hizmet vermek amacı ile yatırım yapan, sosyal adaleti temin edici önlemleri alan, sosyal kontrol işlevleri yükleyen model” olarak tanımlamıştır.

Keleş (2009), sosyal belediyeciliği yeni bir anlatımla, kısaca “toplumcu belediyecilik” olarak ifade etmiş ve toplumsal refah devletinin belediyeciliği olarak tanımlamıştır. Bu bağlamda, sosyal belediyeciliğin, topluma ilişkin amaçların öncelikli olduğu ve toplumun çıkarlarının esas alındığı; bunun yanı sıra, üretim araçlarının mülkiyetinin, yine kişilerde olduğu bir belediyecilik anlayışını temsil ettiğini belirtmiştir.

Pektaş (2010) ise sosyal belediyeciliği sosyal refah devletinin yerel yönetim düzeyindeki bir izdüşümü olarak betimlemiştir. Pektaş’a göre sosyal belediyecilik kısaca “sunduğu sosyal nitelikli mal ve hizmetlerle hemşehirlere daha iyi bir yaşam standardı yaratmayı hedefleyen ve onların bütçesine sosyal adalet sağlayıcı biçimde katkı yapan belediyeciliği” anlatmaktadır.

Uluslararası literatürde sosyal belediyecilik kavramı yerine Trydegård ve Thorslund (2001) ile Kröger (2011) “refah belediyeciliği”; Laws (1988), Steinmetz, (1990) ve DeVerteuil vd.(2002), “yerel

refah devleti”; Andreotti vd. (2012) ile Møller (2012) “yerel refah sistemleri” terimleri kullanmışlardır (Kalkışım, 2015:57).

Trydegård ve Thorslund (2001) sosyal belediyeciliği “refah belediyeciliği” olarak ifade etmişlerdir. Refah Belediyelerini, hizmetlerin kapsamı ve kalitesi konusunda karar vermekte olan ve bireysel olarak da yardımlara uygunluk ölçütlerini ve sağlanacak yardımın miktarı ve türünü belirleyen kurum olarak ifade etmektedirler. Yine refah belediyelerini İskandinav ülkelerinde sosyal politika yapımında yerel yönetimlerin önemli rolünü tanımlamak için kullanılan terim olduğunu belirtmişlerdir.

Kröger (2011) de Finlandiya’ya yönelik çalışmasında sosyal belediyeciliği “refah belediyeciliği” olarak ele almıştır. Eşitliğin refah politikalarının temelini oluşturduğunu ve refah belediyelerinin ülkenin farklı bölgelerinde yaşayan vatandaşların eşit muamele görmeleri ve kamu hizmetlerine eşit erişime sahip olmaları için faaliyetler belirlemesi gerektiğini belirtmiştir.

DeVerteuil vd. (2002) ise sosyal belediyeciliği “yerel refah devleti” olarak tanımlamışlardır. Ayrıca sosyal belediyeciliğin sosyal refah devletinin yereldeki uzantısı olmasının yanı sıra ayrı bir siyasi, ekonomik ve sosyal çalışma alanı oluşturduğunu belirtmişlerdir.

Andreotti vd. (2012) sosyal belediyecilik konusunu “yerel refah sistemleri” olarak ele almışlardır. Refah sistemlerinin merkezi yönetimden yerel yönetimlere kaymasının, sosyal politikaların etkinliği ve uygunluğu ile ilgili olumlu sonuçlar doğurduğunu belirtmişlerdir. Bunlar; eğitim, öğretim, topluma katılım ve istihdam yoluyla bireyin etkinliğinin ve güçlendirilmesini olduğunu ifade etmişlerdir. Refah hizmetlerinin merkezden yerele kayması ile birlikte sadece sosyal yardım alanlarla değil, aynı zamanda yaşlılara, engellilere (ve savunmasız olarak kabul edilen diğer tüm bireylere) ve yerel iş/aile politikaları ve yerel çocuk bakımı politikalarında da etkinliği sağladığını vurgulamışlardır.

Türkiye’de sosyal belediyecilik, belediye sınırları içerisindeki ihtiyaç sahibi vatandaşlara yapılan yardımlar olarak algılanmaktadır. Bu durum sosyal belediyeciliğin en büyük sorunlarından biridir çünkü sosyal belediyeciliğin esas amacı, sosyal dokunun iyileştirilmesidir. Yani sosyal belediyecilikte esas hedef, belediye sınırları içerisindeki belde sakinlerini yardıma muhtaç durumdan kurtarmak ve sosyal dokuya müdahalelerde bulunarak sosyal dokunun rehabilitasyonunu sağlamak yani birey ve gruplarda ortaya çıkan değer- davranış farkını azaltmaktır (Şataf, 2017: 4). Bu bağlamda sosyal belediyecilik anlayışı kapsamında yürütülmesi öngörülen hizmetler ise şu şekilde sıralanabilir (Selek Öz ve Yıldırım, 2009:458);

- Kimsesizlerin, evsizlerin, sokak çocuklarının ve muhtaç kadınların barınma ihtiyaçlarını karşılamak,
- Öksüzlere çocuk yuvaları ve kreşler yapmak,
- Yaşlılara huzur evleri tesis etmek,
- Sağlık merkezleri, sağlık ocakları, gezici sağlık otobüsleri, ön tanı merkezleri hizmete sokmak,
- Hastaneler civarında hasta yakınları için misafirhaneler oluşturmak,
- Kültür, sanat ve spor tesisleri açmak,
- Tiyatro, sinema, kütüphane ve kültür merkezlerini mahallelere kadar yaygınlaştırmak,
- Fakir, muhtaç ve yaşam mücadelesi veren kesimlere yönelik aş evleri ve imarethaneler kurmak,
- Engelliler için ulaşım, eğitim ve sosyo-kültürel ortamlarda kolaylık sağlayıcı tedbirler almak,
- Meslek ve beceri edindirme kursları açmak,
- Park-bahçe ve piknik alanlarını yaygınlaştırmak,
- Doğal dengeyi koruyan ve çevresel şartları düzenlenmiş ucuz konut alanları üretmek,
- İş kuracak kadın ve gençlere yönelik rehberlik yapmak, makine ve donanım desteği sağlamak,
- Tanzim satış mağazaları ve ekmek fabrikaları kurmak,
- Gıda, kömür, ilaç, kırtasiye malzemesi yardımı yapmak,
- Toplumsal gruplar, sivil toplum kuruluşları ve kitle örgütlerine rehberlik etmek, onlarla dayanışma ve yardımlaşmayı geliştirmek,
- Gençlerin, engellilerin ve kadınların toplumsallaşmalarını sağlayacak merkezler açmak.

Sosyal belediyecilik, yerel yönetimleri sosyal sorunların çözümünde sorumlu tutmaktadır. Sosyal belediyecilik, belediyelerin sosyal işlevlerini artıran ve sosyal hayat içinde aktif bir duruma

gelmesini sağlayan bir anlayıştır. Bu sosyal işlevler gelişmiş ülkelerde gönüllü ve özel sektöre bırakılmıştır. Türkiye gibi sivil toplum kuruluşlarının (STK) çok fazla gelişmediği ve devletin sosyo-ekonomik işlevlerinin azaldığı ülkelerde ise yerel yönetimler bu görevi üstlenmektedir (Toprak ve Şataf, 2009:15).

3.2. Sosyal Belediyeciliğin İşlevleri

Sosyal belediyeciliğin temel işlevleri şu şekilde sıralanabilir;

3.2.1. Toplumun sosyalleştirilmesi ve rehabilite edilmesi

Sosyalleşme bireyin aile, mesleki örgütler, okul gibi içinde bulunduğu sosyal kurumların ve yaşadığı kültürel ortamın kendisinden beklediği şekilde davranmayı ve diğer bireylerle uyum içerisinde yaşamayı öğrenme sürecini ifade etmektedir. Belediyeler de koydukları kurallarla ve bu kurallara uygun olmayan davranışlara yönelik uyguladıkları çeşitli cezalarla bireye (hemşehriye) sosyal beklentilere yaraşır davranış, kural ve değerler aşılama bağlamında sosyal kontrol mekanizması görevi görmektedirler (Pektaş, 2010:14). Belediyeler; kıraathane toplantıları, esnaf gezileri, halk meclisleri, mahalle kütüphaneleri ve afişler aracılığıyla halka daha yoğun olarak mesaj vermektedir (Toprak ve Şataf, 2009:16, Berkün, 2017:585-586).

3.2.2. Toplumun yönlendirilmesi

Belediyeler, toplumsal kesimlere danışmanlık hizmeti vererek, onları belli olaylarda ve günlerde yönlendirerek, vatandaşa sorunlarını hangi kurumlarla ve nasıl çözebilecekleri konusunda yardımcı olarak halkı yönlendirmektedir (Toprak ve Şataf, 2009:16, Berkün, 2017:586).

3.2.3. Yardıma muhtaçların gözetilmesi

Belediyeler, beldeleri içerisinde bulunan vatandaşların maddi durumları hakkında bilgi sahibidirler. Bu kapsamda fakir ve muhtaç vatandaşlara gıda, yakacak (kömür, odun), kırtasiye malzemesi, ilaç, tekerlekli sandalye vb. yardımlar belediyeler tarafından karşılanmaktadır. Bunun yanı sıra belediyeler yardımsever vatandaşların yardımlarını ihtiyaç sahibi vatandaşlara ileterek aracılık görevi de yapmaktadır (Pektaş, 2010:14).

3.2.4. Yatırımlar yapılması

Belediyeler vatandaşların geçim sıkıntısını giderme konusunda köklü önlemler alamamaktadır fakat geçim sıkıntısı içerisinde bulunan vatandaşlara geçimlerini kolaylaştırıcı bir takım hizmetler sunmaktadır. Tanzim satış mağazaları, mahalle kütüphaneleri, aşevleri, sağlık ocakları, ekmek fabrikaları, sığınma evleri bunlardan bazılarıdır (Toprak ve Şataf, 2009:16, Pektaş, 2010:14, Berkün, 2017:586)

3.3. Türkiye’de Sosyal Belediyecilik Kapsamında Yapılan Faaliyetler

Çalışmanın bu bölümünde Türkiye’de belediyelerin, sosyal belediyecilik kapsamında faaliyetleri; sosyal yardımlar, yaşlılara, çocuklara ve gençlere, kadınlara ve engellilere yönelik hizmetler, kültür, sanat ve eğlence faaliyetleri, eğitim ve sağlık hizmetleri, spor hizmetleri, yerel ekonomiye ve kalkınmaya yönelik hizmetler ve diğer sosyal belediyecilik hizmetleri başlıkları altında ele alınmıştır.

3.3.1. Sosyal yardımlar

Belediyeler, sosyal yardımları hayatlarını asgari seviyede dahi sürdürmekte zorluk çeken bireylere ve onların bakmakla yükümlü oldukları ailelere yapmaktadır. Böylece bu birey ve ailelerin kendilerine yeterli hale gelmesi amaçlanmaktadır. Belediyeler sosyal yardımları nakdi ve aynı olmak üzere iki biçimde sunmaktadır (Zengin ve Öztaş, 2009: 2).

Nakdi yardımlar ihtiyaç sahiplerine parasal olarak yapılan sosyal yardımlardır. Bu yardımlar aylık olabileceği gibi belirli bir konudaki ihtiyacın karşılanması şeklinde de yapılabilir (Özer ve Akçakaya, 2015: 334). Nakdi yardımlara; kira yardımı, para yardımı gibi yardımlar örnek verilebilir. Türkiye’de belediyelerin yapmış oldukları aynı yardımlar ise genel olarak; gıda yardımı, yakacak yardımı (odun, kömür), giyecek yardımı, kırtasiye malzemesi, ilaç yardımı, toplu nikâh töreni, toplu

sünnet töreni, temizlik malzemesi yardımı şeklinde sıralanabilir (Selek Öz ve Yıldırım, 2009: 458-459).

3.3.2. Yaşlılara yönelik faaliyetler

Türkiye’de nüfusun giderek yaşlanması, kültürel değerlerin değişmesi ve geleneksel aile yapısının yerini çekirdek aile yapısının alması ile yaşlılar yalnızlaşmaya başlamıştır. Bu durum özellikle kentsel alanda yaşayan yaşlıları birçok sorunla yüz yüze getirmektedir. Büyük şehirlerde yaşlıların korunması, bakımı ve serbest zaman değerlendirilmesi gibi hizmetler bir sorun olarak ortaya çıkmaktadır (Karataş, 2001: 224).

Türkiye’de belediyeler sosyal belediyecilik kapsamında; huzurevleri, yaşlılar yurdu, yaşlı bakım evleri vb. hizmetler ile yaşlıların barınma ve bakım ihtiyaçlarını karşılamaktadır. Bunun yanı sıra yaşlılara gelir desteği sağlama, ücretsiz veya indirimli ulaşım imkânı, yaşlılara sağlık hizmeti sunma, yaşlılar için evde bakım hizmeti (tedavi, evin tadilatı, temizlik, yemek vb.) verilmektedir. Bazı belediyeler de yaşlılara yönelik olarak geziler, hobi bahçeleri, kermesler, el beceri kursları vb. sosyal organizasyonlar düzenlemektedir (Yıldırım ve Göktürk, 2008:251).

3.3.3. Çocuklara ve gençlere yönelik faaliyetler

Türkiye’de sosyal belediyecilik kapsamında belediyeler çocuklara yönelik birçok faaliyetler gerçekleştirmektedir. Bu kapsamda çocuk parkları, bilim parkları, çocuk sokakları gibi çevresel düzenlemeler; tiyatro ve sinema gösterimleri, sanat kursları, gezi organizasyonları, sportif faaliyetler gibi kültür, sanat ve sportif faaliyetler yapılmaktadır. Bunların yanı sıra çocuklara yönelik eğitim ve sağlık hizmetleri kapsamında; kreş ve gündüz bakım evleri, çocuk kütüphanesi, eğitim destek kursları, sağlık hizmetleri, çocukların ruh sağlığına yönelik psikolojik destek sağlama gibi faaliyetler yapılmaktadır. Çocuklara yönelik sosyal yardımlar; eğitim bursları, kırtasiye ve giyim yardımı, oyuncak ve kitap kumbaraları olarak sıralanabilir. Çocuklara yönelik sosyal hizmetler ise; çocuk bakım evleri, sokakta çalışan çocuklara yönelik merkezler, dede torun merkezleri, mülteci çocuklara yönelik sosyal hizmetler şeklindedir. Son olarak ise bilgi evleri, çocuk meclisleri, bebek bakım merkezleri ve oyun merkezleri çocuklara yönelik yapılan sosyal belediyecilik faaliyetleridir (Aka ve Güngör, 2018: 195).

Belediyelerin gençlere yönelik hizmetleri ise; gençlerin madde bağımlılığının ve kötü alışkanlıklarının önüne geçilmesi, eğitim yardımı (burslar, yurtlar gibi) bulunmak, meslek ve iş edindirme projeleri, gençlik merkezlerinin kurulması gibi hizmetler yer almaktadır (Şataf ve Taşdelen, 2019: 8). Bunların yanı sıra spor, müzik psikolojik destek, danışmanlık ve iyileştirme, diksiyon, sinema, tiyatro gibi sosyal belediyecilik faaliyetleri de bulunmaktadır (Yıldırım ve Göktürk, 2008: 250).

3.3.4. Kadınlara yönelik faaliyetler

5393 sayılı Belediye Kanunu nüfusu 100.000’in üzerindeki belediyelerde ve büyükşehir belediyelerinde kadınlar için konuk evleri açmayı zorunlu tutmuştur (5393 Sayılı Belediye Kanunu, 2005: Madde 14/a). Bunun yanı sıra 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu’nda büyükşehir ve ilçe belediyelerine “kadınlara yönelik her türlü sosyal ve kültürel hizmetleri yürütmek, geliştirmek ve bu amaçla sosyal tesisler kurmak, meslek ve beceri kazandırma kursları açmak, işletmek veya işlettmek” görevi verilmiştir (5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu, 2004: Madde 7).

Türkiye’de belediyeler sosyal belediyecilik kapsamında kadınlara yönelik eğitim, sağlık gibi temel hizmetler, meslek ve el sanatları kursları, danışmanlık hizmeti, ayni ve nakdi yardımlar, kültürel ve sportif etkinlikler gibi faaliyetlerde bulunmaktadır (Şahinoğlu, 2014: 84).

Türkiye’de belediyelerin kadınlara yönelik hizmetler konusunda mevcut çalışmaların yeterli olmadığı söylenebilir. Belediyeler, kadınların; ekonomik ve sosyal gelişimine katkıda sağlamalıdır. Bunun yanı sıra belediyeler, şehir hayatında farklı zorluklarla karşı karşıya kalan kadınlara ve genç kızlara yönelik eğitimler vermelidir (Erdem, 2017: 305-306).

3.3.5. Engellilere yönelik faaliyetler

Türkiye’de belediyelerin engellilere yönelik hizmetleri genel olarak; evde bakım ve sağlık hizmetleri sunmak, engelliler için özel günler ve haftalarda etkinlikler düzenlemek, çeşitli eğitimler vermek, engelliler için yaz kampları, danışmanlık ve rehberlik hizmetleri, spor hizmetleri, maddi destek,

engellilerin istihdamına yönelik çalışmalar, engellilere ücretsiz veya indirimli ulaşım imkânı sağlama şeklinde sıralanabilir (Ersöz, 2011: 176).

Belediyeler, engellilerin bakım ve korunması, eğitimi ve rehabilitasyonu ile ilgili hizmetleri yürütürken merkezi yönetim ve gönüllü katılım örgütlenmeleri ile işbirliği içerisinde olmalıdır. Aslında tüm sektörler engellilere yönelik yapılan hizmetlere aktif olarak katılmalıdır çünkü engellilere yönelik yapılan hizmetler yardım olarak değil yükümlülük olarak algılanmalıdır. Engellilere sevgi ve saygı ile yaklaşılmalı onlara fırsat eşitliği tanınmalıdır (Karataş, 2001: 223).

3.3.6. Kültür, sanat ve eğlence faaliyetleri

Türkiye’de belediyelerin yapmış oldukları kültür, sanat ve eğlence faaliyetleri genel olarak; sergiler, müzeler, galeriler, konserler, müzik okulları, kütüphaneler, amatör gruplara ilişkin aktiviteler, park, bahçe, koru gibi açık alanlar inşa ederek halkın boş zamanlarını değerlendirmesine yardımcı olmak, belediyeye ait salonları düğün, kutlama ve çeşitli organizasyonlar için vatandaşların kullanımına açmak şeklinde sıralanabilir (Aydın, 2008: 74). Bunların yanı sıra resim, sinema, tiyatro, el sanatları gibi hizmetler de sosyal belediyecilik kapsamında belediyelerin yapmış oldukları hizmetlerdendir (Yıldırım ve Göktürk, 2008: 252).

3.3.7. Eğitim ve sağlık hizmetleri

Türkiye’de eğitim merkezi bir yapıdadır. Türkiye’de belediyeler ise eğitim hizmeti olarak yaygın eğitim vermektedir (Ersöz, 2011: 156). Türkiye’de belediyelerin yapmış oldukları yaygın eğitim hizmetleri ise genel olarak; okuma-yazma kursları, beceri kazandırma eğitimi, çıraklık eğitimi, ilk yardım kursları, madde bağımlılığından korunma eğitimleri gibi eğitimlerdir (Yıldırım ve Göktürk, 2008: 248). Bunların yanı sıra kadınlara çocuk bakımı ve eğitimi, el sanatları değerlendirme merkezleri ve girişimcilik eğitimi; engelliler için beceri kursları ve temel eğitim hizmetleri, gençler için meslek edindirme kursları ve gençlik merkezleri ile eğitim hizmetleri verilmektedir (Koçak vd., 2017: 132).

Türkiye’de belediyelerin yapmış oldukları sağlık hizmetleri ise genel olarak; belediye klinik ve poliklinikleri, veteriner hizmetleri, belediye laboratuvarları, acil yardım hizmetleri, ilaç toplama kampanyaları, sağlık taramaları (Erdem, 2017: 316), evde sağlık hizmetleri, tıp merkezleri, aile ve kadın sağlık merkezleri, sağlık danışman merkezleri, ambulans hizmetleri (Kalkışım, 2015: 108) şeklinde sıralanabilir.

3.3.8. Spor hizmetleri

5393 sayılı Belediye Kanunu ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu belediyelere spor hizmetleri ile ilgili bazı sorumluluklar yüklemiştir. Bu kanunlara göre spor yerleri açmak, sporu teşvik etmek, amatör spor kulüplerine nakdi ve aynı yardımda bulunmak, amatör takımlar arasında karşılaşmalar düzenlemek, yurtiçi veya yurtdışında başarılı olan sporculara, yöneticilere ve antrönerlere ödül verilmesi hem büyükşehir belediyelerin hem de ilk kademe belediyelerin görevi olarak yer almaktadır (5393 Sayılı Belediye Kanunu, 2005: Madde 14/b ve 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu, 2004: Madde 7/m).

Bunun yanı sıra Türkiye’de belediyeler sosyal belediyecilik kapsamında; spor merkezleri açmak, golf kursları, tenis kortları, parklarda spor aktivitelerine yönelik düzenlemeler yapmak, yüzme havuzları, fitness salonları işletmek (Aydın, 2008: 74) gibi spor hizmetleri sunmaktadır.

3.3.9. Yerel ekonomi ve kalkınmaya yönelik faaliyetler

Türkiye’de belediyeler yerel ekonomi ve kalkınmaya yönelik faaliyetler olarak; organize sanayi siteleri, ticaret merkezleri, pazar yerleri ve haller, toplu konutlar, limanlar, otoparklar, otoparklar, hamamlar, makine teçhizat pazarlama ve kiralama, tanzim satış noktaları gibi faaliyetlerde bulunmaktadır (Erdem, 2017: 316).

3.3.10. Diğer sosyal belediyecilik faaliyetleri

Türkiye’de belediyeler sosyal belediyecilik kapsamında; çevre ve temizlik hizmetleri, ulaşım ve aydınlatma hizmetleri, suçun önlenmesi ve toplum güvenliğine yönelik hizmetler, afetzedelere yönelik hizmetler, tavsiye, bilgi ve danışmanlık hizmetleri (Aydın, 2008:73-76) gibi faaliyetler de yürütmektedir.

4. ZONGULDAK BELEDİYESİ'NİN SOSYAL BELEDİYECİLİK UYGULAMALARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Türkiye’de her belediye gibi Zonguldak Belediyesi de sosyal belediyecilik kapsamında bir takım faaliyetler gerçekleştirmektedir. Çalışmanın bu bölümünde Zonguldak Belediyesi’nin sosyal belediyecilik faaliyetleri ve Zonguldak merkez ilçesinde yapılan anket çalışması verileri doğrultusunda belediyenin yardım ve hizmetlerinden yararlanma ile ilgili bulgular yer almaktadır.

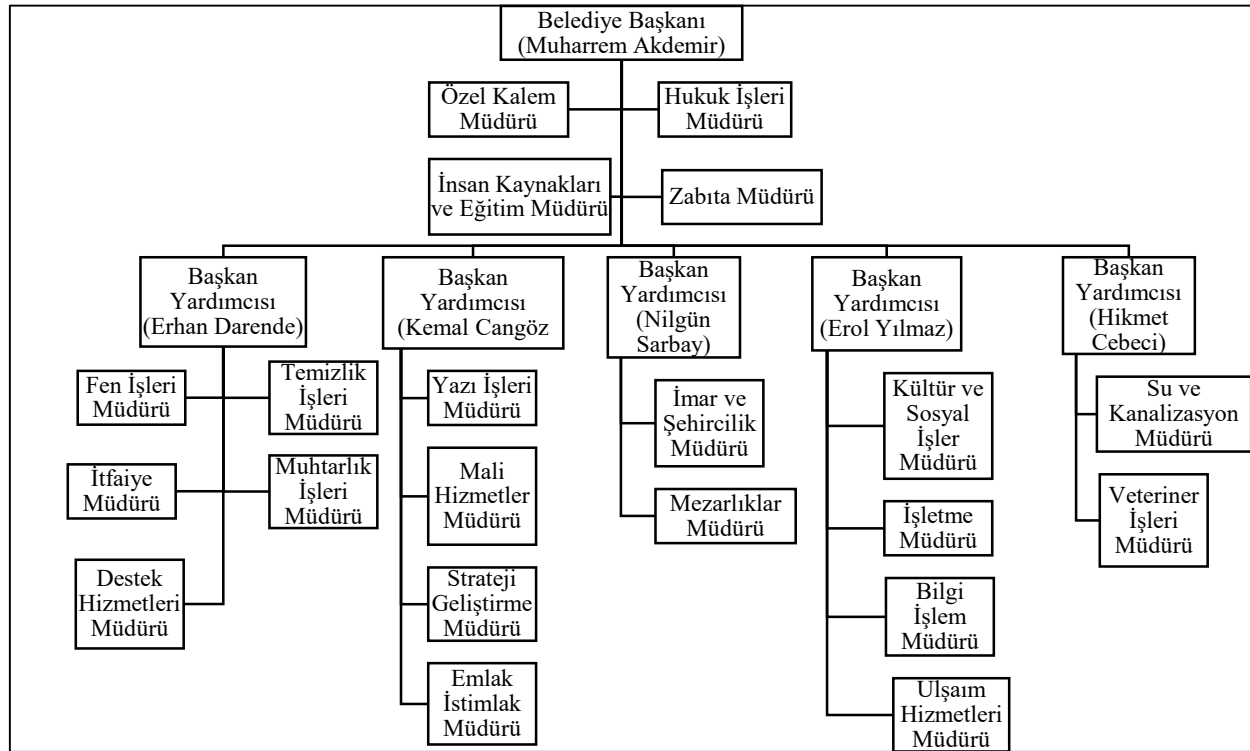
4.1. Zonguldak Belediyesinin Tarihçesi

1899 yılında il olan Zonguldak yerleşkesinde ilk belediyeleşme de bu tarihte başlamıştır. Plansız ve projersiz yapılanan yerleşkede kömüre dayalı ekonomik büyüme ister istemez planlı ve projeli yapılaşmanın ihtiyaç göstermesine neden olmuştur. Alt yapı, kanalizasyon ve su şebekesi gibi planlama yapılırken cadde, sokak, adres ve kapı numarası uygulaması yeni yeni başlamıştır (<http://www.zonguldak.bel.tr>, 2020).

Zonguldak Belediyesi 1930 yılından önce Valilik binası Yeniçarşı mevkisindeki ilk binasında hizmet veriyordu. Atatürk’ün Zonguldak ziyareti olan 1931 yılından sonra ise Zonguldak kentsel modernizasyona uğramış ve bu değişim ile birlikte yeni bir belediye yapılmasına karar verilmiştir. 1936 yılında bina inşaatı sona ermiş ve belediye ilk kendi binasında hizmet vermeye başlamıştır. 1952 yılında bu binadan Halkevi binasına taşınmış, bu bina daha sonraki yıllarda okul, Belediye Su ve Elektrik İdaresi ve şehir kulübü olarak kullanılmıştır. Zonguldak Belediyesi şimdiki binasına ise 1998 yılında taşınmıştır (<http://www.zonguldak.bel.tr>, 2020).

4.2. Zonguldak Belediyesi Teşkilat Yapısı

Şekil 1: Zonguldak Belediyesi Organizasyon Şeması

Kaynak: Zonguldak Belediyesi 2018 Yılı Faaliyet Raporu (2019), <http://zonguldak.bel.tr/faaliyet-raporlari/>, (Erişim Tarihi: 26.01.2020), ss.10.

Şekil 1’de Zonguldak Belediyesi’nin organizasyon şeması yer almaktadır. Bu çalışmanın alan araştırması 11 Temmuz 2019 - 3 Ağustos 2019 tarihleri arasında gerçekleştiğinden dolayı organizasyon şemasında o dönemde görevde olan yetkililer yer almaktadır. Zonguldak Belediyesi’nin sosyal belediyecilik kapsamında yürüttüğü hizmetlerden sorumlu birimler ise aşağıda sıralanmıştır (Zonguldak Belediyesi 2018 Yılı Faaliyet Raporu, 2019: 15-17):

- **Fen İşleri Müdürlüğü:** Ağaçlandırma, park ve yeşil alanların yapımı ve toplu taşıma hizmetleri bu müdürlük tarafından yapılmaktadır.
- **Temizlik İşleri Müdürlüğü:** Çevre ve çevre sağlığı, temizlik ve katı atık hizmetleri ihale ile verilen yüklenici firma tarafından yapılmakta olup, denetimlerini bu müdürlük yürütmektedir. Atık pil, bitkisel atık yağ ve ömrünü tamamlamış lastik toplama hizmetleri de bu müdürlük tarafından takip edilmektedir.
- **Mali Hizmetler Müdürlüğü:** Gelir durumları yetersiz görülen fakir ve asker ailelerine verilmekte olan yardımlar ile ilgili öncelikle Zabıta Müdürlüğü ekipleri tarafından gerekli tahkikatlar yapılarak, bu bilgiler sonucunda uygun görülenlere yapılacak olan yardımlar bu müdürlük tarafından gerçekleştirilmektedir.
- **Veteriner İşleri Müdürlüğü:** Hayvanlardan insanlara geçebilecek tüm hastalıkların önlenmesi için gerekli tedbirleri almak ve bu yönde mücadele etmek, halk ve çevre sağlığını korumak, zoonoz hastalıklarla mücadele, vektörle mücadele, başıboş sokak köpeklerinin toplanması ve barınma evine teslim edilmesi, çevre ilaçlama hizmetleri ve kurban hizmetleri bu müdürlük tarafından yapılmaktadır.
- **Ulaşım Hizmetleri Müdürlüğü:** Belediye sınırları içerisinde ulaşım hizmetlerini; dolmuşların güzergâhlarını ve durak tespitini yapmak, otopark hizmetlerini ve trafik düzenleme işlerini bu müdürlük yürütmektedir.
- **Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü:** Kültür ve sanat, festival ve şenlikler, turizm ve tanıtım, gençlik ve spor hizmetlerini ise bu müdürlük yürütmektedir.

4.3. Zonguldak Belediyesi'nin Sosyal Belediyecilik Uygulamaları

Zonguldak Belediyesinin sosyal belediyecilik faaliyetleri aşağıdaki gibi sıralanmaktadır (Zonguldak Belediyesi 2018 Yılı Faaliyet Raporu, 2019: 132-139);

- **Sosyal yardım ve hizmet:** Nakdi yardım, yakacak yardımı (kömür), gıda yardımı, kırtasiye yardımı, toplu sünnet töreni, cenaze yardımı ve ramazan kumanyası/çadırı gibi sosyal yardım ve hizmetler yapılmaktadır.
- **Çocuklara yönelik hizmetler:** Uyuşturucu ile mücadele, aile içi şiddet, çocuk koruma kanunu, çocuk gelinler, gibi konularda film gösterimleri, panel, söyleşiler yapmak, çocuk tiyatrosu, ihtiyacı olan okullara kitap yardımı yapmak Zonguldak Belediyesi'nin çocuklara yönelik hizmetleridir.
- **Gençlere yönelik sosyal hizmetler:** Gençlik konserleri, gençlere yönelik tiyatro eğitimi, futbol, basketbol, masa tenisi, atletizm, tekvando, briç-bezik, bilardo, gibi sportif faaliyetler Zonguldak Belediyesi'nin gençlere yönelik hizmetleridir.
- **Eğlence, kültür ve sanat hizmetleri:** Dikiş, nakış biçki, tel kırma kursları ve sergileri; minyatür, ebru sanatı, tezhip, hat, resim (karakalem, yağlı boya, pastel) kursları ve sergileri; gitar, bağlama, keman, piyano ve şan eğitimleri gibi kurslar bulunmaktadır. Bunların yanı sıra Türk Halk Müziği ve Türk Sanat Müziği konserleri düzenlenmektedir.
- **Sağlık hizmetleri:** Lösemi, koah, obezite, tüp bebek, aile içi şiddet, toplum ruh sağlığı, madde bağımlılığı ve sağlıklı yaşam gibi konularında panel ve söyleşiler düzenlenmektedir. Bunların yanı sıra halk koşusu, halk yürüyüşü gibi etkinlikler yapılmaktadır.
- **Spor hizmetleri:** Zonguldak Belediyesi, gençlere yönelik sportif faaliyetlerin yanı sıra amatör spor kulüplerine malzeme yardımında bulunmaktadır.
- **Diğer sosyal belediyecilik faaliyetleri:** Zonguldak Belediyesi ulaşım, aydınlatma, çevre ve temizlik hizmetlerinde bulunmaktadır. Bu hizmetlerin yanı sıra plajların bakımı ve Zonguldak Merkez sahilinde ücretsiz internet hizmeti Zonguldak Belediyesi tarafından sağlanmaktadır.

Zonguldak Belediyesi tarafından gerçekleştirilen bu faaliyetlerin değerlendirilmesi amacıyla Zonguldak Merkez ilçesinde anket çalışması yapılmıştır. Yapılan anket çalışması ile ilgili bilgiler bu bölümde ele alınmıştır.

4.4. Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı, Zonguldak Belediyesi'nin yapmış olduğu sosyal belediyecilik faaliyetlerinden yararlanan vatandaşların değerlendirmeleri ile belediyenin bu faaliyetlerdeki başarısının belirlenmesidir. Böylelikle sosyal belediyecilik adı altında uygulanan faaliyetlerin hangilerinin Zonguldak Belediyesi tarafından başarılı olarak gerçekleştirildiği ve hangilerinin etkisiz olduğu sonucunun elde edilmesi amaçlanmaktadır. Yine bu çalışma ile sosyal belediyecilik konusunda yapılacak olan diğer çalışmalara katkı sağlanması hedeflenmektedir.

4.5. Veri Toplama ve Veri Analiz Yöntemi

Veri toplama aracı olarak anket formu kullanılmıştır. Anket formunun birinci bölümünde cinsiyet, yaş, eğitim durumu, medeni durumu, meslek, hane gelir durumu olmak üzere 6 adet demografik özellik soruları yer almaktadır. İkinci bölümde ise 5 adet değerlendirme soruları yer almaktadır. Bu sorular ise şunlardır;

- Belediyenin sosyal yardım ve hizmet faaliyetlerinden, kurslardan nasıl haberdar oluyorsunuz?
- Sosyal yardım veya hizmet almak için herhangi bir kuruma başvuruda buldunuz mu?
- 2. soru evet ise bu/bunlar hangi kurum/kurumlardır? (birden fazla seçenek işaretlenebilir).
- Sosyal yardım veya hizmet almak için başvuruda bulunup alamadığınız kurum/kurumlar hangileridir? (birden fazla seçenek işaretlenebilir)
- Size göre sosyal belediyeciliği en iyi yapan kurum hangisidir?

Anket formunun son bölümünde ise belediyenin sosyal yardımlarından¹ ve sosyal hizmetlerinden² yararlanan katılımcılardan bu hizmetleri değerlendirmeleri istenmiştir. Bu faaliyetlerin değerlendirmeleri beş dereceli likert tipi ölçek (çok başarısız, başarısız, fikrim yok, başarılı, çok başarılı) olarak yapılmıştır.

Anket çalışmasına başlama tarihi 11 Temmuz 2019 olup 3 Ağustos 2019 tarihinde saha araştırması sona ermiştir. Ankete katılan katılımcılar gönüllülük esasına göre belirlenmiştir. Ankete katılmak istemeyen vatandaşlara herhangi bir ısrar ya da zorlama yapılmamıştır. Katılımcıların etki altında kalmaması amacıyla anket formları kendileri tarafından doldurulmuştur. Ankete katılan katılımcılardan okuma- yazması iyi olmayanlara ve yaşlı kesime ise anket içerisindeki sorular ve ifadeler okunmuş ve verdikleri cevaplar anket formuna işaretlenmiştir.

Anket çalışması sonucunda elde edilen verilerin analizi ise IBM SPSS Statistics 22 programı kullanılarak yapılmıştır. Bu çalışmada frekans analizleri ve crosstab (çapraz tablo) analizleri yapılmıştır. Çapraz tablo analizi iki kategorik değişken arasındaki ilişkiyi incelememizi sağlar (Özbay, 2008:461). Anket formundaki tüm sorulara frekans analizleri yapılmıştır. Daha sonra ise Zonguldak Belediyesi'nin sosyal yardım ve hizmetlerinden yararlanan katılımcıların hane gelir durumu crosstab analizleri ile saptanmıştır. Elde edilen bulgular tablolar haline dönüştürülmüş ve daha sonra yorumlanmıştır.

4.6. Evren, Örneklem ve Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırmanın evrenini Zonguldak merkez ilçesinde ikamet eden 105.529 (zonguldak.gov.tr, 2018) vatandaş oluşturmaktadır. 100.000 ile 1.000.000 arası ana kütleli olan evreni temsil edecek olan örneklem büyüklüğü ise $\pm 5\%$ örneklem hatası ve 95% güven aralığı için en az 383'tür (Yazıcıoğlu ve Erdoğan, 2004: 50). Bu kapsamda çalışmada 396 katılımcıya ulaşılmıştır. Katılımcıların anket çalışmasına katılımları tesadüfî örneklem yöntemi ile sağlanmıştır.

¹ Belediyenin sosyal yardımlarından; yakacak yardımı, gıda yardımı, nakdi yardım, eğitim yardımı ve cenaze yardımı anket formunda yer almaktadır.

² Belediyenin sosyal hizmetlerinden; meslek edindirme kursları, çevre ve temizlik hizmetleri, ulaşım hizmetleri, sağlık hizmetleri, spor hizmetleri ve plaj hizmetleri anket formunda yer almaktadır.

Araştırma Zonguldak iline bağlı merkez ilçesi, Zonguldak Belediyesi hizmet sınırları ile sınırlıdır.

4.7. Güvenirlik ve Geçerlilik

Cronbach's Alfa Katsayıları incelenerek araştırmada kullanılan ölçeklerin güvenilirliği belirlenmeye çalışılmıştır. Gerçekleştirilen anket çalışmasının Cronbach's Alfa Katsayı değeri 0,946 olarak elde edilmiştir. Bu da sosyal bilimler araştırmaları için kabul edilen alfa değeri olan 0,80'den (Altunışık vd., 2005: 116) yüksek olduğundan dolayı araştırmada kullanılan ölçeklerin oldukça güvenilir oldukları söylenebilir.

4.8. Araştırmanın Bulguları

Çalışmanın bu bölümünde katılımcıların demografik özellikleri ve belediyenin yardım ve hizmetlerinden yararlanmaya yönelik bulgular ele alınmıştır.

4.8.1. Araştırmanın demografik bulguları

Anket çalışmasında katılımcılara demografik özellikler olarak; cinsiyet, yaş, eğitim durumu, medeni durum, meslek ve hane gelir durumu ile ilgili sorular yöneltilmiştir. Katılımcıların bu sorulara verdikleri yanıtlar neticesinde ortaya çıkan sonuçlar ise Tablo 1'de yer almaktadır.

Tablo 1: Demografik Özellikler

DEMOGRAFİK ÖZELLİKLER		N ³	%
CİNSİYET	Kadın	168	42,4
	Erkek	228	57,6
YAŞ	16-24	109	27,5
	25-34	124	31,3
	35-44	98	24,7
	45-54	30	7,6
	55-64	28	7,1
	65 ve üzeri	7	1,8
EĞİTİM DURUMU	Okur-Yazar Değil	1	0,3
	Okur-Yazar	5	1,3
	İlkokul	24	6,0
	Ortaokul	26	6,5
	Lise	156	39,4
	Ön Lisans	61	15,4
	Lisans	107	27,0
	Lisansüstü	15	3,8
Boş	1	0,3	
MEDENİ DURUM	Evli	160	40,4
	Bekâr	202	51,0
	Boşanmış	17	4,3
	Eşi Ölmüş	16	4,0
	Boş	1	0,3
MESLEK	Çalışmıyor	44	11,1
	Öğrenci	74	18,6
	Özel Sektör İşveren	26	6,6
	Özel Sektör İşçi	152	38,4
	Memur	43	10,9
	Emekli	29	7,3
	Ev Hanımı	26	6,6
	Boş	2	0,5

³ Tablo 1'de N katılımcı sayısını ifade etmektedir.

HANE GELİR DURUMU	0-1000	15	3,8
	1001-2000	56	14,1
	2001-3000	124	31,3
	3001-4000	64	16,2
	4001-5000	59	14,9
	5001 ve üzeri	75	18,9
	Boş	3	0,8

Tablo 1'e göre ankete katılanların %42,4'ünün kadın, %57,6'sının erkek olduğu görülmektedir. Katılımcıların yaş gruplarına göre durumu ise, 16-24 yaş arası %27,5; 25-34 yaş arası %31,3; 35-44 yaş arası %24,7; 45-54 yaş arası %7,6; 55-64 yaş arası %7,1 ve 65 yaş ve üzeri %1,8 olarak tespit edilmiştir.

Ankete katılanların eğitim düzeylerine bakıldığında; okur-yazar olmayanların %0,3, sadece okur-yazar olanlar ise %1,3 oranındadır. Yine ankete katılanların %6'sının ilkokul, %6,5'inin ortaokul, %39,4'nın lise, %15,4'ünün ön lisans, %27'sinin lisans, %3,8'nin ise lisansüstü eğitime sahip olduğu görülmektedir. Katılımcıların %0,3'ü ise anket formunda yer alan eğitim durumu sorusunu boş bırakmıştır. Tablo 1 incelendiğinde eğitim düzeyi lise olan katılımcıların en yüksek oranda (%39,4) olduğu okur-yazar olmayanların ise en düşük oranda (%0,3) olduğu görülmektedir.

Ankete katılan katılımcıların medeni durumuna bakıldığında ise; %40,4'ünün evli, %51'inin bekâr, %4,3'ünün boşanmış ve %4'ünün ise eşi ölmüş olduğu görülmektedir. Katılımcıların %0,3'ü ise anket formunda yer alan medeni durum sorusunu boş bırakmıştır.

Meslek grupları açısından yapılan değerlendirmede ise katılımcıların; %11,1'inin çalışmadığı, %18,6'sının öğrenci, %6,6'sının özel sektörde işveren, %38,4'ünün özel sektörde işçi, %10,9'unun memur, %7,3'ünün emekli ve %6,6'sının ev hanımı olduğu görülmektedir. Katılımcıların %0,5'i ise anket formunda yer alan meslek sorusunu boş bırakmıştır. Tablo 1 incelendiğinde özel sektörde işçi olanların en yüksek orana (%38,4) sahip olduğu görülmektedir. Katılımcılardan özel sektörde işverenler ve ev hanımları ise en düşük orana (%6,6) sahiptir.

Tablo 1'e göre katılımcıların %3,8'inin 0-1000 TL arasında hane gelirine, %14,1'inin 1001-2000 TL arasında hane gelirine, %31,3'ünün 2001-3000 TL arasında hane gelirine, %16,2'sinin 3001-4000 TL arasında hane gelirine sahip olduğu görülmektedir. Bunların yanı sıra katılımcıların %14,9'unun 4001-5000 TL arasında hane gelirine ve son olarak %18,9'unun 5000 TL ve üzeri hane gelirine sahip olduğu görülmektedir. Katılımcıların %0,8'i ise anket formunda yer alan hane gelir durumu sorusunu boş bırakmıştır. Tablo 1 incelendiğinde 2001-3000 TL hane geliri olanların en yüksek orana (%31,3) sahip olduğu görülmektedir. Katılımcılardan 0-1000 TL hane geliri olanlar ise en düşük orana (%3,8) sahiptir.

4.8.2. Yararlanmaya yönelik bulgular

Tablo 2:BelediyeninSosyal Yardım ve Hizmet Faaliyetlerinden Haberdar Olma Araçları

Belediyenin Sosyal Yardım ve Hizmet Faaliyetlerinden, Kurslardan Nasıl Haberdar Oluyorsunuz?	Katılımcı Sayısı	Oran (%)
Yetkililer Beni Buluyor	21	5,3
Yakınlarımla Aracılığı İle	56	14,2
Belediye Afiş ve Reklamları Sayesinde	80	20,2
Muhtarlık Aracılığı İle	24	6,1
Yerel TV/Radyo	17	4,3
İnternet	46	11,6
SMS	8	2
Haberim Olmuyor	136	34,3
Diğer	2	0,5
Boş	6	1,5

Tablo 2'ye göre katılımcıların, %20,2'si belediyenin reklam ve afişleri sayesinde, %14,2'si yakınları aracılığı ile %11,6'sı internet aracılığı ile %6,1'i muhtarlık aracılığı ile, %5,3'ü yetkililerin kendilerini bulması sonucunda, %4,3'ü ise yerel TV/radyo aracılığı ile belediyenin sosyal yardım ve hizmetlerinden haberdar olmaktadır. Katılımcıların %34,3'ü ise belediyenin sosyal yardım ve hizmetlerinden haberdar olmadıklarını belirtmiştir. Yani katılımcıların belediyenin sosyal yardım ve hizmetlerinden haberdar olma konusunda şikâyetçi oldukları söylenebilir.

Tablo 3: Sosyal Yardım veya Hizmet Almak İçin Başvuruda Bulunma

Başvuruda Bulunma	Katılımcı Sayısı	Oran (%)
Evet	122	30,8
Hayır	273	68,9
Boş	1	0,3

Tablo 3'e göre katılımcıların %30,8'i sosyal yardım veya hizmet almak için en az bir kuruma başvuruda bulunmuştur. Yani sosyal yardım veya hizmet almak için birden fazla kuruma başvuru yapan katılımcılar da bulunmaktadır. Katılımcıların %68,9'u ise yardım veya hizmet almak için herhangi bir kuruma başvuruda bulunmamıştır. Katılımcıların %0,3'ü anket formunda bu bölümü boş bırakmıştır.

Tablo 4: Sosyal Yardım veya Hizmet Almak İçin Başvurulan Kurumlar

Başvuruda Bulunulan Kurum	Katılımcı Sayısı	Oran (%)
Belediye	87	71,3
Valilik	52	42,6
Vakıflar/Dernekler	25	20,5
Muhtarlık	29	23,8
Hayır Kurumları	15	12,3
Diğer	2	1,6

Tablo 4'e göre sosyal yardım veya hizmet almak için en az bir kuruma başvuran katılımcıların, %71,3'ünün belediyeye; %42,6'sının valiliğe; %23,8'inin muhtarlıklara; %20,5'inin vakıflara/derneklere ve %12,3'ünün hayır kurumlarına başvurduğu görülmektedir.

Tablo 5: Başvurulan Kurumlardan Yardım veya Hizmet Alamayan Katılımcılar

Kurumlar	Sosyal Yardım veya Hizmet Alamayan Katılımcı Sayısı	Sosyal Yardım veya Hizmet Alamayan Katılımcıların Oranı (%)
Belediye	37	42,5
Valilik	24	46,2
Vakıflar/Dernekler	19	76,0
Muhtarlık	8	27,6
Hayır Kurumları	9	60,0

Tablo 5'e bakıldığı zaman sosyal yardım veya hizmet almak için belediyeye başvuran katılımcıların %42,5'i; valiliğe başvuran katılımcıların %46,2'si; vakıflara/derneklere başvuruda bulunan katılımcıların %76'sı, muhtarlıklara başvuran katılımcıların %27,6'sı ve hayır kurumlarına başvuru yapan katılımcıların %60'sı sosyal yardım veya hizmet alamadıklarını belirtmiştir.

Tablo 6: Sosyal Belediyecilik Faaliyetlerini En İyi Yapan Kurum

Kurumlar	Katılımcı Sayısı	Oran (%)
Belediye	117	29,6
Valilik	55	13,9
Vakıflar/Dernekler	35	8,8
Muhtarlık	14	3,5
Hayır Kurumları	16	4
Hiçbiri	82	20,7
Fikrim Yok	74	18,7
Boş	3	0,8

Tablo 6’da yer alan bilgiler doğrultusunda katılımcıların %29,6’sı, belediyeyi sosyal belediyecilik faaliyetlerini en iyi yapan kurum olarak görmektedir. Katılımcıların %13,9’u valiliğin; %8,8’i vakıfların/derneklerin, %3,5’i muhtarlıkların ve %4’ü ise hayır kurumlarının sosyal belediyecilik faaliyetlerini en iyi yapan kurum olduğunu düşünmektedir.

Tablo 7: Belediyenin Sosyal Yardımlarından Yararlanan Katılımcıların Değerlendirmeleri

Sosyal Yardımlar	Yararlanan Katılımcı Sayısı	Çok Başarısız (%)	Başarısız (%)	Fikrim Yok (%)	Başarılı (%)	Çok Başarılı (%)	Boş (%)
Yakacak Yardımı	53 Kişi	7,6	22,6	1,9	41,5	26,4	0
Gıda Yardımı	37 Kişi	2,7	10,8	2,7	51,4	32,4	0
Nakdi Yardım	40 Kişi	2,5	15	5	45	32,5	0
Eğitim Yardımı	44 Kişi	6,8	11,4	2,3	50	29,5	0
Cenaze Yardımı	78 Kişi	2,6	7,7	6,4	62,8	19,2	1,3

Tablo 7 incelendiği zaman Zonguldak Belediyesi tarafından yapılan yakacak yardımından 53 katılımcının yararlandığı görülmektedir. Yakacak yardımından yararlanan katılımcılar bu yardımı %7,6 oranında çok başarısız, %22,6 oranında ise başarısız olarak değerlendirmiştir. Yakacak yardımını katılımcılar %41,5 oranında başarılı, %26,4 oranında ise çok başarı bulmaktadır. Katılımcıların %1,9 oranında ise yakacak yardımı ile ilgili bir fikirlerinin olmadıklarını belirtmiştir. Yakacak yardımı ilgili değerlendirmede en yüksek oranda işaretlenen seçeneğin (%41,5) “başarılı” seçeneği olduğu görülmektedir. Bu da katılımcıların yakacak yardımını başarılı bulduklarını göstermektedir.

Belediyenin gıda yardımından 37 katılımcının yararlandığı görülmektedir. Bu yardımdan yararlanan katılımcılar %2,7 oranında çok başarısız, %10,8 oranında başarısız olarak değerlendirmiştir. Katılımcılar gıda yardımını %51,4 oranında başarılı, %32,4 oranında çok başarılı olarak değerlendirmiştir. Katılımcıların %2,7 oranında ise bu yardım ile ilgili fikrim yok olarak görüşlerini bildirmişlerdir. Gıda yardımı ilgili değerlendirmede en yüksek oranda işaretlenen seçeneğin (%51,4) “başarılı” seçeneği olduğu görülmektedir. Bu da katılımcıların gıda yardımını “başarılı” bulduklarını göstermektedir.

Nakdi yardımdan 40 katılımcının yararlandığı görülmektedir. Belediyenin nakdi yardımından yararlanan katılımcılar bu yardımı, %2,5 oranında çok başarısız, %15 oranında başarısız olarak değerlendirmiştir. Katılımcılar nakdi yardımını %45 oranında başarılı, %32,5 oranında çok başarılı olarak değerlendirmiştir. Katılımcıların %5 oranında ise bu yardım ile ilgili fikrim yok olarak görüşlerini bildirmişlerdir. Nakdi yardım ilgili değerlendirmede en yüksek oranda işaretlenen seçeneğin (%45)

“başarılı” seçeneği olduğu görülmektedir. Bu da katılımcıların nakdi yardımı “başarılı” bulduklarını göstermektedir.

Belediyenin eğitim yardımından 44 katılımcının yararlandığı görülmektedir. Bu yardımdan yararlanan katılımcılar %6,8 oranında çok başarısız, %11,4 oranında başarısız olarak değerlendirmiştir. Katılımcılar eğitim yardımını %50 oranında başarılı, %29,5 oranında çok başarılı olarak değerlendirmiştir. Katılımcıların %2,3 oranında ise bu yardım ile ilgili fikrim yok olarak görüşlerini bildirmişlerdir. Eğitim yardımı ilgili değerlendirmede en yüksek oranda işaretlenen seçeneğin (%50) “başarılı” seçeneği olduğu görülmektedir. Bu da katılımcıların eğitim yardımını “başarılı” bulduklarını göstermektedir.

Belediyenin cenaze yardımından 78 katılımcının yararlandığı görülmektedir. Bu yardımdan yararlanan katılımcılar %2,6 oranında çok başarısız, %7,7 oranında başarısız olarak değerlendirmiştir. Katılımcılar cenaze yardımını %62,8 oranında başarılı, %19,2 oranında çok başarılı olarak değerlendirmiştir. Katılımcıların %6,4 oranında ise bu yardım ile ilgili fikrim yok olarak görüşlerini bildirmişlerdir. Katılımcıların %1,3’ü ise herhangi bir değerlendirmede bulunmamıştır. Cenaze yardımı ilgili değerlendirmede en yüksek oranda işaretlenen seçeneğin (%62,8) “başarılı” seçeneği olduğu görülmektedir. Bu da katılımcıların cenaze yardımını “başarılı” bulduklarını göstermektedir.

Bütün bu değerlendirmelere neticesinde belediyenin sosyal yardımlarından yararlanan katılımcıların bu yardımları “başarılı” olarak değerlendirdiği görülmektedir. Cenaze yardımını katılımcıların %62,8’i; gıda yardımını katılımcıların %51,4’ü; eğitim yardımını katılımcıların %50’si; nakdi yardımı katılımcıların %45’i ve son olarak yakacak yardımını katılımcıların %41,5’i “başarılı” olarak değerlendirmiştir.

Tablo 8: Belediyenin Sosyal Hizmetlerinden Yararlanan Katılımcıların Değerlendirmeleri

Sosyal Yardım ve Hizmetler	Yararlanan Katılımcı Sayısı	Çok Başarısız (%)	Başarısız (%)	Fikrim Yok (%)	Başarılı (%)	Çok Başarılı (%)	Boş (%)
Meslek Edindirme Kursları	54 Kişi	7,4	7,4	0	55,6	29,6	0
Çevre ve Temizlik Hizmetleri	300 Kişi	31,4	34	4	25	5,3	0,3
Ulaşım Hizmetleri	298 Kişi	22,5	25,2	3,4	38,2	10,7	0
Sağlık Hizmetleri	80 Kişi	7,5	11,2	5	61,3	15	0
Spor Hizmetleri	104 Kişi	3,8	17,3	2,9	61,5	14,5	0
Plaj Hizmetleri	228 Kişi	15,3	30,7	3,5	36	14,5	0

Tablo 8’e bakıldığı zaman belediyenin meslek edindirme kurslarından 54 katılımcının yararlandığı görülmektedir. Bu hizmetlerden yararlanan katılımcılar %7,4 oranında çok başarısız ve yine %7,4 oranında başarısız olarak değerlendirmiştir. Katılımcılar meslek edindirme kurslarını %55,6 oranında başarılı, %29,6 oranında çok başarılı olarak değerlendirmiştir. Katılımcıların bu hizmet ile ilgili fikrim yok olarak görüşlerini belirtmemişlerdir. Meslek edindirme kursları ilgili değerlendirmede en yüksek oranda işaretlenen seçeneğin (%55,6) “başarılı” seçeneği olduğu görülmektedir. Bu da katılımcıların meslek edindirme kurslarını “başarılı” bulduklarını göstermektedir.

Belediyenin çevre ve temizlik hizmetlerinden 300 katılımcının yararlandığı görülmektedir. Bu hizmetlerden yararlanan katılımcılar %31,4 oranında çok başarısız, %34 oranında başarısız olarak değerlendirmiştir. Katılımcılar çevre ve temizlik hizmetlerini %25 oranında başarılı, %5,3 oranında çok

başarılı olarak değerlendirmiştir. Katılımcıların %4 oranında ise bu hizmet ile ilgili fikrim yok olarak görüşlerini bildirmişlerdir. Katılımcıların %0,3'ü ise herhangi bir değerlendirmede bulunmamıştır Çevre ve temizlik hizmetleri ilgili değerlendirmede en yüksek oranda işaretlenen seçeneğin (%34) “başarısız” seçeneği olduğu görülmektedir. Bu da katılımcıların çevre ve temizlik hizmetlerini “başarısız” bulduklarını göstermektedir.

Belediyenin ulaşım hizmetlerinden 298 katılımcının yararlandığı görülmektedir. Bu hizmetlerden yararlanan katılımcılar %22,5 oranında çok başarısız, %25,2 oranında başarısız olarak değerlendirmiştir. Katılımcılar ulaşım hizmetlerini %38,2 oranında başarılı, %10,7 oranında çok başarılı olarak değerlendirmiştir Katılımcıların %3,4 oranında ise bu hizmet ile ilgili fikrim yok olarak görüşlerini bildirmişlerdir Ulaşım hizmetleri ilgili değerlendirmede en yüksek oranda işaretlenen seçeneğin (%38,2) “başarılı” seçeneği olduğu görülmektedir. Bu da katılımcıların ulaşım hizmetlerini “başarılı” bulduklarını göstermektedir.

Belediyenin sağlık hizmetlerinden 80 katılımcının yararlandığı görülmektedir. Bu hizmetlerden yararlanan katılımcılar %7,5 oranında çok başarısız, %11,2 oranında başarısız olarak değerlendirmiştir. Katılımcılar sağlık hizmetlerini %61,3 oranında başarılı, %15 oranında çok başarılı olarak değerlendirmiştir Katılımcıların %5 oranında ise bu hizmet ile ilgili fikrim yok olarak görüşlerini bildirmişlerdir Sağlık hizmetleri ilgili değerlendirmede en yüksek oranda işaretlenen seçeneğin (%61,3) “başarılı” seçeneği olduğu görülmektedir. Bu da katılımcıların sağlık hizmetlerini “başarılı” bulduklarını göstermektedir.

Belediyenin spor hizmetlerinden 104 katılımcının yararlandığı görülmektedir. Bu hizmetlerden yararlanan katılımcılar %3,8 oranında çok başarısız, %17,3 oranında başarısız olarak değerlendirmiştir. Katılımcılar spor hizmetlerini %61,5 oranında başarılı, %14,5 oranında çok başarılı olarak değerlendirmiştir Katılımcıların %2,9 oranında ise bu hizmet ile ilgili fikrim yok olarak görüşlerini bildirmişlerdir Spor hizmetleri ilgili değerlendirmede en yüksek oranda işaretlenen seçeneğin (%61,5) “başarılı” seçeneği olduğu görülmektedir. Bu da katılımcıların spor hizmetlerini “başarılı” bulduklarını göstermektedir.

Son olarak belediyenin plaj hizmetlerinden 228 katılımcının yararlandığı görülmektedir. Bu hizmetlerden yararlanan katılımcılar %15,3 oranında çok başarısız, %30,7 oranında başarısız olarak değerlendirmiştir. Katılımcılar plaj hizmetlerini %36 oranında başarılı, %14,5 oranında çok başarılı olarak değerlendirmiştir Katılımcıların %3,5 oranında ise bu hizmet ile ilgili fikrim yok olarak görüşlerini bildirmişlerdir Plaj hizmetleri ilgili değerlendirmede en yüksek oranda işaretlenen seçeneğin (%36) “başarılı” seçeneği olduğu görülmektedir. Bu da katılımcıların spor hizmetlerini “başarılı” bulduklarını göstermektedir.

Bütün bu değerlendirmelere neticesinde belediyenin sosyal hizmetlerinden yararlanan katılımcıların çevre ve temizlik hizmeti hariç diğer sosyal hizmetleri “başarılı” olarak değerlendirdiği görülmektedir. Spor hizmetlerini katılımcıların %61,5'i; sağlık hizmetlerini katılımcıların %61,3'ü; meslek edindirme kurslarını katılımcıların %55,6'sı; ulaşım hizmetlerini katılımcıların %38,2'si ve son olarak plaj hizmetlerini katılımcıların %36'sı “başarılı” olarak değerlendirmiştir. Çevre ve temizlik hizmetlerini ise katılımcıların %34'ü “başarısız” olarak değerlendirmiştir.

4.8.3. Crosstab analizleri

Çalışmanın bu bölümünde belediyenin sosyal yardım ve hizmetlerinden yararlanan katılımcıların hane gelir durumları ele alınmıştır.

4.8.3.1. Sosyal yardımlardan yararlanan katılımcıların hane gelir durumu

Tablo 9: Sosyal Yardımlardan Yararlanan Katılımcıların Hane Gelir Durumu Dağılımı

Sosyal Yardımlar	Yararlanan Katılımcı Sayısı	Hane Gelir Durumu						Boş (%)
		0-1000 TL (%)	1001-2000 TL (%)	2001-3000 TL (%)	3001-4000 TL (%)	4001-5000 TL (%)	5000 TL ve Üzeri	

Yakacak Yardımı	53 Kişi	7,5	24,5	41,5	18,9	1,9	3,8	1,9
Gıda Yardımı	37 Kişi	2,7	29,7	51,4	8,1	0	8,1	0
Nakdi Yardım	40 Kişi	15	30	37,5	7,5	7,5	2,5	0
Eğitim Yardımı	44 Kişi	2,3	25	43,1	13,6	11,4	2,3	2,3
Cenaze Yardımı	78 Kişi	0	12,8	41	19,3	12,8	12,8	1,3

Tablo 9’da sosyal yardımlardan yararlanan katılımcıların hane gelir durumu yer almaktadır. Yakacak yardımından en fazla, 2001-3000 TL hane gelirine sahip katılımcıların (%41,5) yararlandığı görülmektedir. Hane geliri; 0-1000 TL arasında olan katılımcılar yakacak yardımından yararlananların %7,5’ini; 1001-2000 TL olan katılımcılar da yakacak yardımından yararlananların %24,5’ini oluşturmaktadır. Yakacak yardımından yararlanan katılımcıların; %18,9’unun 3001-4000 TL hane gelirine; %1,9’unun 4001-5000 TL hane gelirine ve son olarak %3,8’inin ise 5001 TL ve üzeri hane gelirine sahip olduğu görülmektedir. Yakacak yardımından yararlanan katılımcıların %1,9’u hane gelir durumunu belirtmemiştir.

Gıda yardımından en fazla, 2001-3000 TL hane gelirine sahip katılımcıların (%51,4) yararlandığı görülmektedir. Hane geliri; 0-1000 TL arasında olan katılımcılar gıda yardımından yararlananların %2,7’sini; hane geliri 1001-2000 TL olan katılımcılar da gıda yardımından yararlananların %29,7’sini oluşturmaktadır. Gıda yardımından yararlanan katılımcıların %8,1’ini ise 3001-4000 TL ve 5001 TL ve üzeri hane gelirine sahip katılımcılar oluşturmaktadır. Gıda yardımından yararlanan katılımcılardan 4001-5000 TL hane gelirine sahip katılımcı bulunmamaktadır.

Nakdi yardımından en fazla, 2001-3000 TL hane gelirine sahip katılımcıların (%37,5) yararlandığı görülmektedir. Hane geliri; 0-1000 TL arasında olan katılımcılar nakdi yardımdan yararlananların %15’ini; hane geliri 1001-2000 TL olan katılımcılar da nakdi yardımdan yararlananların %30’unu oluşturmaktadır. Nakdi yardımdan yararlanan katılımcıların %7,5’ini 3001-4000 TL ve 4001-5000 TL hane gelirine sahip katılımcılar oluşturmaktadır. Nakdi yardımdan yararlanan katılımcıların %2,5’i ise 5001 TL ve üzeri hane gelirine sahip olduğu görülmektedir.

Eğitim yardımında en fazla, 2001-3000 TL hane gelirine sahip katılımcıların (%43,1) yararlandığı görülmektedir. Hane geliri; 0-1000 TL arasında olan katılımcılar eğitim yardımından yararlananların %2,3’ünü; hane geliri 1001-2000 TL olan katılımcılar da eğitim yardımından yararlananların %25’ini oluşturmaktadır. Hane geliri; 3001-4000 TL arasında olan katılımcılar eğitim yardımından yararlananların %13,6’sını; 4001-5000 TL olan katılımcılar da eğitim yardımından yararlananların %11,4’ünü oluşturmaktadır. Eğitim yardımından yararlanan katılımcıların %2,3’ünün 5001 TL ve üzeri hane gelirine sahip olduğu görülmektedir. Eğitim yardımından yararlanan katılımcıların %2,3’ü ise hane gelir durumunu belirtmemiştir.

Cenaze yardımında da en fazla, 2001-3000 TL hane gelirine sahip katılımcıların (%41) yararlandığı görülmektedir. Cenaze yardımından yararlanan katılımcılardan 0-1000 TL hane gelirine sahip katılımcı ise bulunmamaktadır. Cenaze yardımında yararlanan katılımcıların %12,8’ini 1001-2000 TL, 4001-5000 TL ve 5001 TL ve üzeri hane gelirine sahip katılımcıların oluşturduğu Tablo 9’da görülmektedir. Cenaze yardımından yararlanan katılımcıların %19,3’ü 3001-4000 TL hane gelirine sahiptir. Cenaze yardımından yararlanan katılımcıların %1,3’ü ise hane gelir durumunu belirtmemiştir.

Yapılan çapraz tablo analizleri sonucunda, belediyenin sosyal yardımlardan 2001-3000 TL hane gelirine sahip katılımcıların daha fazla yararlandığı görülmektedir. Gıda yardımından yararlanan katılımcıların %51,4’ü; eğitim yardımından yararlanan katılımcıların %43,1’i; yakacak yardımından yararlanan katılımcıların %41,5’i; cenaze yardımından yararlanan katılımcıların %41’i ve son olarak gıda yardımından yararlanan katılımcıların %37,5’i 2001-3000 TL hane gelir durumuna sahip olduğu görülmektedir.

4.8.3.2. Sosyal hizmetlerden yararlanan katılımcıların hane gelir durumu

Tablo 10: Sosyal Hizmetlerden Yararlanan Katılımcıların Hane Gelir Durumu Dağılımı

Sosyal Hizmetler	Yararlanan Katılımcı Sayısı	Hane Gelir Durumu						Boş (%)
		0-1000 TL (%)	1001-2000 TL (%)	2001-3000 TL (%)	3001-4000 TL (%)	4001-5000 TL (%)	5000 TL ve Üzeri	
Meslek Edindirme Kursları	54 Kişi	1,8	13	18,5	26	16,6	20,4	3,7
Çevre ve Temizlik Hizmetleri	300 Kişi	3	13,3	30,7	16	16	20	1
Ulaşım Hizmetleri	298 Kişi	2,7	13,1	30,5	15,8	16,8	20,5	0,6
Sağlık Hizmetleri	80 Kişi	2,3	25	43,1	13,6	11,4	2,3	2,3
Spor Hizmetleri	104 Kişi	1,9	13,5	28,9	11,5	23,1	19,2	1,9
Plaj Hizmetleri	228 Kişi	1,8	14	29,9	17,5	17,5	18,4	0,9

Tablo 10’da sosyal hizmetlerden yararlanan katılımcıların hane gelir durumu yer almaktadır. Buna göre; meslek edindirme kurslarından en fazla, 3001-4000 TL hane gelirine sahip katılımcıların (%26) yararlandığı görülmektedir. Hane geliri; 0-1000 TL arasında olan katılımcılar eğitim yardımından yararlananların %1,8’ini; hane geliri 1001-2000 TL olan katılımcılar da meslek edindirme kurslarından yararlananların %13’ünü oluşturmaktadır. Hane geliri; 2001-3000 TL arasında olan katılımcılar meslek edindirme kurslarından yararlananların %18,5’ini; hane geliri 4001-5000 TL olan katılımcılar da meslek edindirme kurslarından yararlananların %16,6’sını oluşturmaktadır. Meslek edindirme kurslarından yararlanan katılımcıların %20,4’ünün ise 5001 TL ve üzeri hane gelirine sahip olduğu görülmektedir. Meslek edindirme kurslarından yararlanan katılımcıların %3,7’si ise hane gelir durumunu belirtmemiştir.

Çevre ve temizlik hizmetlerinden en fazla, 2001-3000 TL hane gelirine sahip katılımcıların (%30,7) yararlandığı görülmektedir. Hane geliri; 0-1000 TL arasında olan katılımcılar çevre ve temizlik hizmetlerinden yararlananların %3’ünü; hane geliri 1001-2000 TL olan katılımcılar da çevre ve temizlik hizmetlerinden yararlananların %13,3’ünü oluşturmaktadır. Çevre ve temizlik hizmetlerinden yararlanan katılımcıların %16’sını 3001-4000 TL ve 4001-5000 TL hane gelirine sahip katılımcılar oluşturmaktadır. Çevre ve temizlik hizmetlerinden yararlanan katılımcıların %20’sinin 5001 TL ve üzeri hane gelirine sahip olduğu görülmektedir. Çevre ve temizlik hizmetlerinden yararlanan katılımcıların %1’i ise hane gelir durumunu belirtmemiştir.

Ulaşım hizmetlerinden en fazla, 2001-3000 TL hane gelirine sahip katılımcıların (%30,5) yararlandığı görülmektedir. Hane geliri; 0-1000 TL arasında olan katılımcılar ulaşım hizmetlerinden yararlananların %2,7’sini; hane geliri 1001-2000 TL olan katılımcılar da ulaşım hizmetlerinden yararlananların %13,1’ini oluşturmaktadır. Hane geliri; 3001-4000 TL arasında olan katılımcılar ulaşım hizmetlerinden yararlananların %15,8’ini; hane geliri 4001-5000 TL olan katılımcılar da ulaşım hizmetlerinden yararlananların %16,8’ini oluşturmaktadır. Ulaşım hizmetlerinden yararlanan katılımcıların %20,5’inin 5001 TL ve üzeri hane gelirine sahip olduğu görülmektedir. Ulaşım hizmetlerinden yararlanan katılımcıların %0,6’sı ise hane gelir durumunu belirtmemiştir.

Sağlık hizmetlerinden en fazla, 2001-3000 TL hane gelirine sahip katılımcıların (%43,1) yararlandığı görülmektedir. Hane geliri; 0-1000 TL arasında olan katılımcılar sağlık hizmetlerinden yararlananların %2,3’ünü; hane geliri 1001-2000 TL olan katılımcılar da sağlık hizmetlerinden yararlananların %25’ini oluşturmaktadır. Hane geliri; 3001-4000 TL arasında olan katılımcılar sağlık hizmetlerinden yararlananların %13,6’sını; hane geliri 4001-5000 TL olan katılımcılar da sağlık

hizmetlerinden yararlananların %11,4'ünü oluşturmaktadır. Sağlık hizmetlerinden yararlanan katılımcıların %2,3'ünü ise 5001 TL ve üzeri hane gelirine sahip olduğu görülmektedir. Sağlık hizmetlerinden yararlanan katılımcıların %2,3'ü ise hane gelir durumunu belirtmemiştir.

Spor hizmetlerinden en fazla, 2001-3000 TL hane gelirine sahip katılımcıların (%28,9) yararlandığı görülmektedir. Hane geliri; 0-1000 TL arasında olan katılımcılar spor hizmetlerinden yararlananların %1,9'unu; hane geliri 1001-2000 TL olan katılımcılar da spor hizmetlerinden yararlananların %13,5'ini oluşturmaktadır. Hane geliri; 3001-4000 TL arasında olan katılımcılar spor hizmetlerinden yararlananların %11,5'ini; hane geliri 4001-5000 TL olan katılımcılar da spor hizmetlerinden yararlananların %23,1'ini oluşturmaktadır. Spor hizmetlerinden yararlanan katılımcıların %19,2'sini 5001 TL ve üzeri hane gelirine sahip olduğu görülmektedir. Spor hizmetlerinden yararlanan katılımcıların %1,9'u ise hane gelir durumunu belirtmemiştir.

Plaj hizmetlerinden en fazla, 2001-3000 TL hane gelirine sahip katılımcıların (%29,9) yararlandığı görülmektedir. Hane geliri; 0-1000 TL arasında olan katılımcılar plaj hizmetlerinden yararlananların %1,8'ini; hane geliri 1001-2000 TL olan katılımcılar da plaj hizmetlerinden yararlananların %14'ünü oluşturmaktadır. Plaj hizmetlerinden yararlanan katılımcıların %17,5'ini 3001-4000 TL ve 4001-5000 TL hane gelirine sahip katılımcılar oluşturmaktadır. Plaj hizmetlerinden yararlanan katılımcıların %18,4'ünün 5001 TL ve üzeri hane gelirine sahip olduğu görülmektedir. Plaj hizmetlerinden yararlanan katılımcıların %0,9'u ise hane gelir durumunu belirtmemiştir.

Yapılan çapraz tablo analizleri sonucunda, meslek edindirme kursları hariç belediyenin sosyal hizmetlerinden, 2001-3000 TL hane gelirine sahip katılımcıların daha fazla yararlandığı görülmektedir. Sağlık hizmetlerinden yararlanan katılımcıların %43,1'i; çevre ve temizlik hizmetlerinden yararlanan katılımcıların %30,7'si; ulaşım hizmetlerinden yararlanan katılımcıların %30,5'i; plaj hizmetlerinden yararlanan katılımcıların %29,9'u ve son olarak spor hizmetlerinden yararlanan katılımcıların %28,9'u 2001-3000 TL hane gelir durumuna sahip olduğu görülmektedir. Meslek edindirme kurslarından yararlanan katılımcıların ise %26'sının 3001-4000 TL hane gelir durumuna sahip olduğu görülmektedir.

5. SONUÇ

Günümüzde yerel yönetimler birçok kamu hizmeti sunmaktadır. Bu kapsamda ülkemizde belediyeler de sosyal belediyecilik anlayışı kapsamında sosyal yardımlar, toplumun güçsüz olan kesimlerine (yaşlılara, çocuklara, gençlere, kadınlara ve engellilere) yönelik hizmetler, eğlence, kültür ve sanat faaliyetleri, eğitim, sağlık, ulaşım, spor hizmetleri, çevre ve temizlik gibi birçok konuda kamu hizmeti sunmaktadır. Halka en yakın yönetim birimleri olan belediyeler tarafından kamu hizmetlerinin gerçekleştirilmesi; etkin kaynak kullanımı, bürokratik işlemlerin azalması, halkın beklenti ve taleplerini yansıtma ve halk tarafından bu hizmetlere gönüllü katılımı artırma konusunda oldukça önemlidir.

Vatandaşlar yaşadıkları şehirlerde kaliteli hizmetler sunulmasını talep etmektedir. Belediyeler de vatandaşlarının talep ve isteklerini karşılamak ve refahını arttırmak amacıyla kamu hizmetleri sunmaktadır. Belediyenin sunduğu bu hizmetlerden yararlanan vatandaşların değerlendirmesi o belediyenin başarısını göstermektedir. Bundan dolayı bu çalışmada Zonguldak Belediyesi'nin sosyal belediyecilik kapsamında yapmış olduğu yardım ve hizmetler konusunda başarısını ölçmek amacı ile bu yardım ve hizmetlerden yararlanan vatandaşların değerlendirmesi ele alınmıştır.

Çalışmada Zonguldak Belediyesi'nin yapmış olduğu sosyal yardım ve hizmetlerden; yakacak yardımından, gıda yardımından, nakdi yardımdan, eğitim yardımından, cenaze yardımından, meslek edindirme kurslarından, çevre ve temizlik hizmetlerinden, ulaşım hizmetlerinden, sağlık hizmetlerinden, spor hizmetlerinden ve son olarak plaj hizmetlerinden yararlanan katılımcıların değerlendirmeleri yer almaktadır.

Belediyenin sosyal yardım ve hizmetlerinden yararlanan katılımcılar; yakacak yardımını, gıda yardımını, nakdi yardımı, eğitim yardımını, cenaze yardımını, meslek edindirme kurslarını, ulaşım hizmetlerini, sağlık hizmetlerini, spor hizmetlerini ve plaj hizmetlerini "başarılı" olarak değerlendirmişlerdir. Katılımcılar çevre ve temizlik hizmetlerini ise "başarısız" olarak değerlendirmişlerdir.

Çalışma sonucunda sosyal yardımlardan (yakacak yardımı, gıda yardımı, nakdi yardım, eğitim yardımı ve cenaze yardımı) en fazla 2001-3000 TL hane gelirine sahip olan katılımcıların yararlandığı

görülmektedir. Yine sosyal hizmetlerden olan çevre ve temizlik, ulaşım, sağlık, spor ve son olarak plaj hizmetlerinden de en fazla 2001-3000 TL hane gelirine sahip olan katılımcıların yararlandığı sonucu elde edilmiştir. Sosyal hizmetlerden olan meslek edindirme kurslarından ise en fazla 3001-4000 TL hane gelirine sahip olan katılımcıların yararlandığı görülmektedir. Katılımcıların hane gelir durumlarına bakıldığı zaman düşük hane gelir grubunda yer alan katılımcıların sosyal yardımlardan; yüksek hane gelir grubunda yer alan katılımcıların ise sosyal hizmetlerden daha fazla yararlandığı görülmektedir.

Çalışmada Zonguldak Belediyesi'nin yapmış olduğu sosyal yardım ve hizmetlerden yararlanan vatandaşların değerlendirmesi sonucunda belediyenin yaptığı hizmetlerde “başarılı” olduğu sonucu elde edilmiştir. Bununla birlikte Zonguldak Belediyesi'nin sosyal belediyecilik faaliyetlerinden vatandaşların haberdar olmadığı sonucu da elde edilmiştir. Bu konuda belediyenin, resmi internet sitesini daha aktif bir şekilde kullanarak sosyal yardım ve hizmetler ile ilgili daha detaylı bilgilere yer vermesi ve belediye afiş ve reklam panolarının sayısının artırılması gibi çözüm yöntemleri önerilebilir.

Yine bu çalışmada en düşük hane gelir grubu olan 0-1000 TL hane gelirine sahip olanların sosyal yardım ve hizmetlerden düşük oranda yararlandığı görülmektedir. Bu konuda düşük hane gelirine sahip vatandaşların, sosyal yardım ve hizmetlerden daha fazla yararlanması, belediye tarafından yapılacak sosyal doku çalışmaları ile sağlanabilir. Tüm bunların yanı sıra Zonguldak Belediye'sinin sosyal belediyecilik kapsamında daha fazla sosyal yardım ve hizmet yapması gerektiği görülmektedir.

6.KAYNAKÇA

- 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu (2004), <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5216.pdf>, (Erişim Tarihi: 03.02.2020).
- 5393 Sayılı Belediye Kanunu (2005), <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5393.pdf>, (Erişim Tarihi:03.02.2020).
- Aka, Veysi - Güngör, Fethi (2018), “Çocuklara Yönelik Yerel Yönetim Uygulamaları: Esenler Belediyesi Örneği,” *Yalova Sosyal Bilimler Dergisi*, Yıl 8, Sayı 17, ss.187–214.
- Akdoğan, Yalçın (2002), “Ulusal Soruna Yerel Çözüm: Sosyal Belediyecilik” *Eminönü Bülteni*, Şubat Sayısı.
- Aktan, Çoşkun Can - Özkıvrak, Özlem (2008), *Sosyal Refah Devleti*, Okutan Yayınları, Ankara.
- Altunışık, Remzi - Cışkun, Recai - Bayraktaroğlu, Serkan - Yıldırım, Engin (2005), *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri SPSS Uygulamalı*, 4.Baskı, Sakarya Kitabevi, Sakarya.
- Andreotti, Alberta - Mingione, Enzo - Polizzi, Emanuele (2012), “Local Welfare Systems: A Challenge for Social Cohesion,” *Urban Studies*, Cilt 49, Sayı 9, ss.1925–1940.
- Aydın, Murat (2008), *Sosyal Politika ve Yerel Yönetimler*, Yedirenk Yayınları, İstanbul.
- Berkün, Sanem (2017), “Türkiye’de Sosyal Belediyecilik Anlayışı,” *E-Şarkiyat İlmî Araştırmalar Dergisi*, Cilt 9, Sayı 2 (18), s.582–598.
- Briggs, Asa (1961), “The Welfare State In Historical Perspective,” *European Journal of Sociology/Archives Europeennes De Sociologie*, Cilt 2, Sayı 2, ss.221–258.
- Bulut, Nihat (2003), “Küreselleşme: Sosyal Devletin Sonu Mu?” *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt 52, Sayı 2, ss.173–197.
- Can, Hasan (2006), “Sosyal Belediyecilik ve Ümraniye,” *Yerel Siyaset Dergisi*, Sayı 5, ss.18–19.
- DeVerteuil, Geoffrey - Lee, Woobae - Wolch, Jennifer (2002), “New Spaces for the Local Welfare State? The Case of General Relief in Los Angeles County,” *Social&Cultural Geography*, Cilt 3, Sayı 3, ss.229–246.
- Efe, Fikret (2008), *Uygulamalı Sosyal Belediyecilik e-Kent Modeli: Boğaziçi Beldesi Örneği*, Metropol Yayınları, İstanbul.

- Erdem, İsmail (2017), *Yerel Siyaset ve Belediyecilik*, İlke Yayıncılık, İstanbul.
- Ersöz, Halis Yunus (2011), *Sosyal Politikada Yerelleşme*, İTO Yayınları, İstanbul.
- Gümüş, Ali Tarık (2009), “Küreselleşme Sürecinde Refah Devleti” *Uluslararası Davraz Kongresi*, Isparta, ss.147–169.
- Gümüş, Ali Tarık (2010), “*Sosyal Devlet Anlayışının Gelişimi ve Dönüşümü*,” Yayınlanmış Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Güngör, Fatih - Özürlü, Metin (1997), “İngiliz Yoksul Yasaları: Paternalizm, Piyasa ya da Sosyal Devlet,” *Tartışma Metinleri*, Sayı 3, ss.1–35.
- Kalkışım, Hasan Mahmut (2015), “*Türkiye’de Sosyal Belediyecilik Algısı: İstanbul, İzmir, Adana, Diyarbakır Büyükşehir Belediyeleri Örneği*,” Yayınlanmış Doktora Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta.
- Karataş, Kasım (2001), “Belediyelerin Sosyal Görevleri: Belediyeler ve Sosyal Hizmetler,” *İnsani Gelişme ve Sosyal Hizmet Prof. Dr. Nesrin Koşar’a Armağan*, (Der: Kasım Karataş ve Çiğdem Arıkan), Hacettepe Üniversitesi Sosyal Hizmetler Yüksekokulu, Ankara, ss.214–226.
- Kaufmann, Franz-Xaver (2013), “Variations of the Welfare State: Great Britain, Sweden, France and Germany between Capitalism and Socialism,” *Variations of the Welfare State*, (Der: Lutz Leisering), Springer-Verlag Berlin Heidelberg, Berlin.
- Keleş, Ruşen (2009), “Yerel Seçimler Yaklaşırken Türkiye’de Sosyal Belediyecilik,” *Özel Kalem Dergisi*, Sayı 21, ss. 30–32.
- Koçak, Orhan - Arslan, Hüseyin - Eti, Serkan (2017), “Belediyelerde Sosyal Politika Uygulamaları ve Pendik Belediyesi Örneği,” *Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, Cilt7, Sayı 12, ss.120–144.
- Kröger, Teppo (2011), “Retuning the Nordic welfare municipality Central regulation of social care under change in Finland,” *International Journal of Sociology and Social Policy*, Cilt 31, Sayı 3/4, ss.148–159.
- Laws, Glenda (1988), “Privatisation and the Local Welfare State: The Case of Toronto’s Social Services,” *Transactions of the Institute of British Geographers*, Cilt 13, Sayı 4, s.433–448.
- Møller, Jørgen (2012), “Big Changes in the Local Welfare System,” *Nordregio News*, Sayı 3, ss.8–13.
- Öksüz, Ömer (2007), “Yerel Yönetimlerimizin Çoğu, Alt Yapı Açısından Yerel Sosyal Politikalar Uygulamaya Hazır ve Müsait Değil,” *Sosyal Politikalar Dergisi*, Sayı 2, ss.88–90.
- Özbay, Özden (2008), “Çapraz Tablo Analizi Nasıl Yapılır?: Pratik Bir Açıklama,” *Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları (HÜTAD)*, Sayı 9, ss.459–470.
- Özdemir, Süleyman (2007), *Küreselleşme Sürecinde Refah Devleti*, İTO Yayınları, İstanbul.
- Özer, Mehmet Akif - Akçakaya, Murat (2015), *Yerel Yönetimler Mali Boyut*, Gazi Kitabevi, Ankara.
- Pektaş, Ethem Kadri (2010), “Türkiye’de Sosyal Belediyecilik Uygulamaları ve Temel Sorunlar” *Akademik İncelemeler Dergisi*, Cilt 5, Sayı 1, ss.4–22.
- Pierson, Christopher (1998), *Beyond The Welfare State? The New Political Economy of Welfare*, The Pennsylvania State University Press, Pennsylvania.
- Selek Öz, Cihan (2010), “*Sosyal Belediyecilik Bağlamında Evde Bakım Hizmetleri (İstanbul, Ankara ve Kocaeli Büyükşehir Belediyeleri Örnekleri)*,” Yayınlanmış Doktora Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Selek Öz, Cihan - Yıldırım, Sinem (2009), “Türkiye’de Kentsel Yoksullukla Mücadelede Sosyal Belediyeciliğin Rolü,” *Uluslararası Sosyal Haklar Sempozyumu*, Antalya, ss. 453–463.

- Sivrekli Demircan, Esra (2008), “Yeni Ekonomik Düzendeki Küreselleşme Yerelleşme Bağlamında Belediyelerde Yeni Mali Yönetim Anlayışı,” *Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, Sayı 30, ss.99–128.
- Starke, Peter (2006), “The Politics of Welfare State Retrenchment: A Literature Review,” *Social Policy Administration*, Cilt 40, Sayı 1, ss.104–120.
- Steinmetz, George (1990), “The Local Welfare State: Two Strategies for Social Domination in Urban Imperial Germany,” *American Sociological Review*, Cilt 55, Sayı 6, ss.891–911.
- Şahinoğlu, İlker (2014), “Avrupa Birliği’ne Uyum Sürecinde Türkiye’de Sosyal Belediyecilik Anlayışı,” Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Şataf, Ceyda (2017), “Türkiye’de Sosyal Belediyecilik Anlayışına Yönelik Genel Bir Değerlendirme,” *Yerel Yönetimler Üzerine Seçme Yazılar*, (Der: Furkan Beşel ve Fatih Yardımcıoğlu), Beşköprü Yayınları, Sakarya, ss. 1–26.
- Şataf, Ceyda - Mermer, Bilgehan (2017), “Avrupa’da Sosyal Belediyecilik Anlayışı ve Türkiye,” *Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi*, Cilt 8, Sayı 17, ss.13–33.
- Şataf, Ceyda - Taşdelen, Servet (2019), “Türkiye’de Sosyal Belediyecilik Faaliyetleri Çerçevesinde Antalya Büyükşehir Belediyesi Örneği,” *Ekonomi Bilimleri Dergisi*, Cilt 11, Sayı 1, ss.1–23.
- Talas, Cahit (1956), “Harp Sonu Anayasalarında Sosyal Haklar,” *Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi*, Cilt 11, Sayı 3, ss.286–302.
- Titmuss, Richard Morris (1963), “The Welfare State: Images and Realities,” *Social Service Review*, Cilt 37, Sayı 1, ss.1–11.
- Topak, Oğuz (2012), *Refah Devleti ve Kapitalizm: 2000’li Yıllarda Türkiye’de Refah Devleti*, İletişim Yayınları, İstanbul.
- Toprak, Düriye - Şataf, Ceyda (2009), “Türkiye’de Yerel Yönetimler Reformu Çerçevesinde Sosyal Belediyecilik Yaklaşımı,” *Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi*, Cilt 1, Sayı 1, ss.11–24.
- Trydegård, Gun-Britt - Thorslund, Mats (2001), “Inequality in the Welfare State? Local Variation in Care of the Elderly - the Case of Sweden,” *International Journal of Social Welfare*, Cilt 10, Sayı 3, ss.174–184.
- Yazıcıoğlu, Yahşi - Erdoğan, Samiye (2004), *SPSS Uygulamalı Bilimsel Araştırma Yöntemleri*, Detay Yayıncılık, Ankara.
- Yıldırım, Uğur - Göktürk, İsmail (2008), “Toplumsal Sorunların Çözümünde Yeni Belediyecilik Anlayışı: Sosyal Belediyecilik Yaklaşımı,” *1. Ulusal Yerel Yönetimler Sempozyumu*, Sakarya Üniversitesi, Sakarya, ss. 237–255.
- Zengin, Eyüp - Öztaş, Cemal (2009), “Yerel Yönetimler ve Sosyal Yardımlar: Üsküdar Belediyesi Örneği,” *Aile ve Toplum Dergisi*, Cilt 4, Sayı 16, ss.19–36.
- Zonguldak Belediyesi 2018 Yılı Faaliyet Raporu (2019), <http://zonguldak.bel.tr/faaliyet-raporlari/>, (Erişim Tarihi: 26.01.2020).
- <http://www.zonguldak.bel.tr/images/STRATEJ%4%B0K%20PLAN%202020-2024.pdf>, (Erişim Tarihi 15.02.2020).
- <http://www.zonguldak.gov.tr/nufus>, (Erişim Tarihi 24.03.2019).